

Veto

**Leuven Bloedserius
nog bloediger**

p. 3

**Interview Cubaanse
en Filippijnse student
over Noord-Zuidkloof**

p. 11

**De Volle Tent
met een broek
vol goesting**

p. 14

Eksakte wetenschappen overwegen opnieuw invoering semestereksamensysteem

Diskussie rond semestereksamens laat weer op

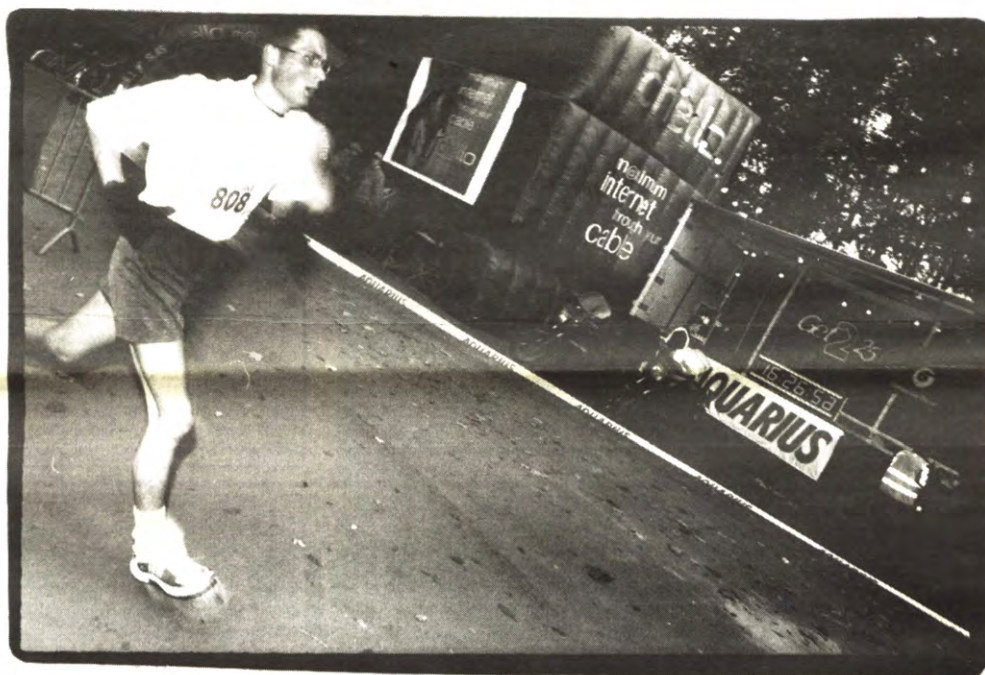
Een interfacultaire werkgroep van eksakte wetenschappen lanceerde in oktober een voorstel om twee volwaardige examenreeksen in januari en juni in te richten. Na een tijd van gefluister in de wandelgangen wordt er in sommige faculteiten weer met luide stem gesproken over semestereksamens (semeks). Het onderwerp veroorzaakt een lawine van voor- en tegenargumenten. Wat er verkeerd is aan het huidige jaarsysteem is echter verre van duidelijk.

In de loop van 1997 werd de Leuvense studentenbeweging meegesleurd in de maastroom van de discussie rond semeks. De hetze vond toen haar oorsprong in een vraag om advies van het Gemeenschappelijk Buro aan de Onderwijsraad (OWR) met betrekking tot de invoering van een semestersysteem in de eerste kandidatuur. Dit initiatief moet gezien worden tegen de achtergrond van de onderling verweven problematieken rond de overgang sekundair-universitair onderwijs, de lage slaagsijfers in eerste kan en het dalend aantal generatie-studenten.

OWR, het universitaire orgaan dat adviseert in onderwijszaken, sprak in april 1997 een gematigd oordeel uit waarin voor- en nadelen van het systeem werden afgewogen. De Akademische Raad (AR) besloot om de faculteiten de vrijheid te geven zelf initiatieven te nemen. Vooral de faculteiten biowetenschappen, economie en toegepaste wetenschappen bleken vragende partij voor een onmiddellijke invoering van een semestereksamensysteem. In eerste instantie dachten zij eraan vrijstellingen te koppelen aan de proefexamens. Maar regeringscommissaris Jos Bosmans, die namens de minister van Onderwijs toekijkt op de toepassing van de onderwijsdekreten aan de KU Leuven, had bezwaren geuit tegen de onwettelijke mogelijkheid die studenten in de nieuwe regeling kregen om drie keer over eenzelfde deel van de stof ondervraagd te worden.

De discussie ging door. Vorige maand werden binnen de groep eksakte wetenschappen initiatieven genomen om te komen tot een globale invoering van semeks. De interfacultaire werkgroep van 19 oktober stelde een aantal modaliteiten voor bij een eventuele invoering van een jaarsysteem met mogelijkheid om over alle vakken examens af te leggen na het eerste semester. De maatregel zou gelijktijdig in werking moeten treden voor alle studiejaren van de drie betrokken faculteiten (wetenschappen, toegepaste wetenschappen, landbouwkundige en toegepaste biologische wetenschappen).

In de discussie tussen voor- en tegen-

(foto Johan Op de Beeck)

De hooglanders zijn blijkbaar een bedreiging voor de Belgische nationale veiligheid geworden, want minister van Justitie Marc Verwilghen wil hen — met het oog op Euro 2.000 — met een zwaar wapen te lijf gaan: snelrecht. Deze gerechtelijke procedure komt overgewaaid uit de New Yorkse night-courts en de Parijse snelrechtbanken. Het houdt simpelweg in dat een verdachte binnen een zo kort mogelijke tijd voor de rechter kan gebracht en ver-

standers werden en worden een hele batterij argumenten uitgewisseld. De semeks zouden volgens voorstanders de kwaliteit van het onderwijs ten goede komen. Professor Willems, vice-dekaan toegepaste wetenschappen: "Door de examens te spreiden, geef je les aan mensen van wie je weet dat ze de stof geblokt hebben van het eerste semester. Dit maakt de didactische opvolging stukken makkelijker." Semeks zouden een betere spreiding toelaten van de inspanningen van studenten over het academiejaar. Dit zou dan de slaagskans verhogen, vooral omdat de leerstof die moet verwerkt worden minder omvangrijk is en omdat men vroeger op het jaar aan het studeren slaat. Impliciet alludeert men hierbij op de zogenaamde 'luiheid' van de studenten.

Voor vice-rector eksakte wetenschap-

Middelpunt snelrecht

oordeeld worden.

Maar Verwilghen maakte zijn bestje — een voorontwerp van wet — net iets te griezelig. Vanuit de hoek van academici, praktijkjuristen, en de Liga voor de Mensenrechten werd het ontwerp al fel bekritiseerd als onverantwoord en een schen-

den professor Guido Langouche is de *Euro-pese harmonisatie* de hoofdreden om semeks in te voeren. Langouche vindt dat een semestersysteem meer kansen biedt om een semester in een buitenlandse universiteit door te brengen. Dit zou de Erasmus- en andere uitwisselingen beter doen verlopen dan vroeger, vooral met landen als Duitsland en de Verenigde Staten, waar het universitaire onderwijs in een zeer rigide semestersysteem is gegoten.

Tegenwind

De semeks krijgen felle tegenwind uit de hoek van de studentenbeweging en de faculteit letteren. Semeks zullen een ander soort studeren voortbrengen. Volgens de monitoren van de faculteit letteren hebben examens in een jaarsysteem het voordeel

ding van de mensenrechten.

Bovendien zou minister Verwilghen er goed aan doen de buitenlandse voorbeelden diepgaander te bestuderen. De ervaringen daar wezen uit dat het snelrecht een klassejustitie in de hand werkt: vooral anders gekleurde mensen en diegene zonder poen en zonder schitterende advocaten worden 'snel' berecht.

(bds)

dat de syntetiserende en analyserende capaciteiten bij studenten getest kunnen worden, wat in veel mindere mate kan bij semeks. De tijd die studenten dan krijgen om de leerstof te verwerken is te kort om inzicht te verwerven in een vak. Het risico bestaat dat semeks aanleiding zullen geven tot het ensiklopedisch instuderen van cursussen. De samenhang tussen de opleidingsonderdelen zal nog meer verloren gaan dan nu reeds het geval is.

Wat de eerstejaars betreft, vrezende de monitoren dat hun aanpassingsproblemen nog groter zullen worden omdat de aanpassingsperiode van acht maanden teruggebracht wordt naar drie maanden. De studiedruk zou dan van bij het begin van het jaar erg hoog zijn. Met als gevolg voortdurende stress, die nefast is voor de verwerking van

column

The people have the right to know

Van tijd tot tijd is het noodzakelijk dat een mens eens moralistisch doet. Over journalistiek bijvoorbeeld, waarom zou iemand van een studentenblaadje geen pretenties mogen hebben in een tijd waar De Morgen uitgegeven wordt door een rechts-liberaal? Veto is onafhankelijk, zowaar, wie kan dat nog beweren. Maar zelfs over dit kleine, progressieve blaadje dat nog gratis wordt verspreid ook, wordt soms in markteconomische termen gedacht. Hooggeachte lezer, dat wil echt wel zeggen dat het marktdenken ernstige vormen heeft aangenomen binnen de geschreven journalistiek.

In Vlaanderen zijn er vele populaire dagbladen die elke keer opnieuw hun voorpagina besmeuren met angstaanjagend vette tiels over moord en doodslag, nog afschrikkender als erbij vermeld staat dat de dader (wéér eens) een migrant was. Ik vraag me trouwens af waarom ze dat er nu steeds weer bijzetten, en bijvoorbeeld niet elke keer uitdrukkelijk het geslacht vermelden — voor elke vrouw in de gevangenis 'zitten' er 187 mannen. 't Zou interessant zijn na te gaan of mensen dan meer op vrouwen gaan stemmen.

Maar goed, we hebben hier ook nog enkele kwaliteitsbladen. De Morgen is daar toch een goed voorbeeld van? Tja, maar waarom plaatsen ze elke dag een of andere oerdomme anekdote op hun voorpagina? Waarom is hun pagina drie — een belangrijke pagina waarop het oog van elke lezer valt — een kakafonie van onnozelen? De Standaard dan. Dat gaat de goede kant uit, ze willen blijkbaar hun achterhaalde en dolgedraaide kommunautaire drammerij intomen. Tegelijkertijd beugen ze zich echter op het

pad dat De Morgen al enige tijd bedreeft: reclamekampagnes, publiekstrekkers, gadgets bij de vleet. Is het de uitgevers misschien niet opgevallen dat ze lezers verliezen aan de dooernstige Financieel Economische Tijd? Niet dat we dat zo fantastisch vinden, daar schrijft men enkel voor snobs met geld. Er is echter ook nog de gewone mens naast de bedrijfs-leider.

Waar ik het eigenlijk over wil hebben, zijn de gevaren die concurrentiedenken in de journalistiek met zich meebrengt. Het voornaamste argument daarbij is dat je 'toch moet schrijven over wat de lezer interesseert'. Op zich klinkt dat niet slecht, maar denk even met mij mee. Er bestaat niet zoiets als 'De' lezer. Ook is de 'gemiddelde' lezer moeilijk te achterhalen. Waarom verkiest iemand Het Nieuwsblad? Omwille van de eerder sensationele berichtgeving, of voor de uitgebreide sportverslaggeving? 'De' lezer is een fictie, een konstruktie in de geest van de schrijver en dus afhankelijk van het beeld dat die persoon heeft over de samenleving. Wie zegt dat de lezer makkelijke koek wil, denkt waarschijnlijk vrij negatief over de intellectuele capaciteiten van zijn medemens. Ook mag Keynes in deze niet vergeten worden. Goed, de algemene trend zegt dat die mens zijn theorieën hebben afgedaan, maar ik heb het over journalistiek. "Het aanbod bepaalt de vraag", zo zei deze overigens liberale econoom. Stel dat Paul Goossens nooit zou hebben bestaan, zou u dan ooit zijn schitterende artikels over Europa kunnen missen? Neen dus!

Journalistiek die zich enkel richt op de markt leidt tot een zeer ernstige vervlakking. Over bepaalde zaken wordt reeds

nu te weinig geschreven: men heeft het veelvuldig over strafkriminaliteit, maar zeer weinig over belastingsfraude. Of wat vond u van de genuanceerde berichtgeving over de motieven van de Navo tijdens de oorlog tegen de Serviërs? Marktgerichte journalistiek leidt er dus toe dat aan u, geëerde lezer, cruciale en soms levensbepalende informatie wordt onthouden. Een waarlijk goed artikel moet zo geschreven zijn dat elke lezer die de moeite neemt om te beginnen lezen, zonder problemen doorheen een duidelijk, gestructureerd en helder stuk gelooft wordt. Er is een boel informatie ont there, waaruit de journalist een keuze maakt. Dat verleent hem veel macht en daar moet een grote zin voor verantwoordelijkheid tegenover staan, zodat de schrijver een zo relevant en eerlijk mogelijke selectie maakt en tevens de lezer een

leidraad biedt om verdere gebeurtenissen beter te duiden. Een waarlijk goed artikel belooft de lezer voor zijn moeite en zorg ervoor dat hij nadien een heleboel méér weet. Dan mag het onderwerp gerust al eens minder aantrekkelijke materie behelzen.

Natuurlijk kan je niemand verplichten iets te lezen, hoe belangrijk je het ook vindt dat mensen op de hoogte zijn. Maar er móet goede journalistiek blijven bestaan, want: "the people have the right to know". Zelfs al verkiezen ze zelf soms onwetend te blijven. Ook Veto is niet het summum van schrijverskunst. Maar er is volgens mij wel zoiets als een na te streven ideaal. Toch schrijft men hier soms over dingen waar elders nauwelijks over gesproken wordt. Lees er de middelpunt over snegrecht maar eens op na.

Margo

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03
Jaargang 26
Nummer 9
15 november 1999

Vet uitg.: Peter Mangelschots
Hoofdredactie: Bart De Schrijver
Redaktiesekretaris: Peter Mangelschots
Doka: Katerijne (Magda Aelvoet) Beerten, Jeroen (Mary Robinson) Op de Beer, Pieter (Ilona Staller) Van der Aa, Jochem (Annamie Neyts) Verghote
Medewerkers: David (Winnie Mandela) Adriaen, Sam (Celle Dehaene) Algoet, Bart (Hilary Clinton) Boonen, Stijn (Madeline Allbright) Bovy, Nicolas (Laurette Onkelinx) Cloet, Ward (Jacky Kennedy) Daenen, Cindy (Miet Smet) Declerc, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Reinout (Barbara Bush) Depoorter, Bart De Schrijver, Kristof (Margaret Thatcher) D'Exelle, Dries (Erika Terpstra) Gilles, Kris (Nancy Reagan) Jacobs, Koen (Else Borst) Leemans, Kris (Leona Dettige) Peeters, Rob (Mieke Officiers) Tilmans, Heidi (Evita Perron) Van Hout, Nathalie (Wivina De Meester) Van Leuven

Layout en vormgeving: Dirk (Patricia Ceysens) Bernard, Stijn Bovy, Marie-Anne (Mieke Vogels) Dedeurwaerdere, Filip De Keukeleere, Bart De Schrijver, Margo (Joëlle Milquet) Foubert, Peter (Indira Ghandi) Mangelschots, An (Corry Aquino) Van de Moortel, Hans (Alessandra Mussolini) Vandenabeele, Steven Van den Eede, Heidi Van Hout, Matthieu (Eva Braun) Vansteenkiste
Cartoons: Seb
Dtp: Dirk Bernard, Filip De Keukeleere
Spelling: Filip (Caroline Genez) De Keukeleere
Eindredactie: Filip De Keukeleere, Bart (Rosa Luxemburg) De Schrijver, Margo Foubert
Terminator 3: Hans Vandenabeele
Internet-Veto: <http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be
Zetwerk en publiciteit Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artos (Kampenhout)
Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Redactievergadering iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

ALLE ARTIKELS WORDEN IN DE EERSTEWEEK VAN AUGUSTUS GESCHREVEN OP DE PLENET VETO...

*SNELLER, SNELLER!

DE REDACTIE, 'SMEIERSSTRAAT 5', IS EEN DECOR EN DE REDACTIELEDEN ZIJN ROBOTS...

ALS JE DE ARTIKELS VAN VETO VAN ACHTER NAAR VOOR LEEFT... BEKOM JE BUITENAARDSE PROPAGANDA...

VETO LEZEN KAN ERNSTIGE NEVENEFFECTEN TOT GEVOLG HEBBEN ...

Seb

Cocktail van bloed en cultuur

Dit jaar vindt de tiende editie van Leuven Bloedseries plaats. Landbouwkring (LBK) en Medica organiseren deze week allerlei activiteiten om zoveel mogelijk nieuwe bloedgevers te vinden. Vorig jaar waren er 1900 donoren, nu wil men het millennium ingaan met 2000 zakjes bloed.

Leuven Bloedseries startte op initiatief van LBK in 1990 en lokte toen 1300 bloedgevers. Vier jaar later sprong Medica op de kar, nadien volgden ook studentenkringen uit Antwerpen en Gent. In de toekomst wil men uitbreiden naar andere steden. Volgend jaar zullen ook studenten uit Kortrijk aangespoord worden om 'de schrik van de prik' te overwinnen. In Leuven zit men vermoedelijk bijna aan het plafond. Bij de hogescholen is het project echter nog niet zo bekend en daarom zal men volgend jaar in Groep T een sterke promotiekampagne voeren.

Kantus

Bloedseries heeft geen echte Vlaamse overkoepeling: de verschillende steden werken apart. De aktie in Gent is reeds voorbij. Antwerpen prikt in maart en Leuven doet het deze week en ook nog eens in maart. Wel werken de drie organiserende teams samen om media-aandacht te wekken en om op grote sponsors te jagen. Een gemeenschappelijke kantus legde de basis voor goede kontakten.

Bloedseries is voor het Rode Kruis

een echte noodzaak geworden omdat de gemiddelde leeftijd van bloedgevers alsmear stijgt. De zakjes worden dus gevuld door de inzet van ouderen die reeds donor waren, in plaats van door fris jong bloed. Jongeren zijn grote afnemers van bloed door de vele weekendongevallen en daarom rekent men erop dat studenten hun steentje bijdragen om de voorraad op peil te houden.

Vermits bloed niet zo'n lange houdbaarheid heeft, is een grote regelmatige basis van donoren levensbelangrijk voor het Rode Kruis. Wanneer iemand eenmaal bloed gegeven heeft en merkt dat het eigenlijk niets voorstelt, zal hij of zij sneller nog eens een prikje laten zetten. Dit blijkt uit het tweede luik van Leuven Bloedseries in maart. Dan wordt er bijna geen promotie geleverd en toch komen er veel mensen terug. De aktie van deze week wil vooral studenten de eerste stap laten zetten. Daartoe worden een grote promotiekampagne en allerlei geschenken ingezet. Elke donor krijgt een pakketje met allerlei gesponsorde artikelen: gratis drankjes, een hamburger, een reflector enzovoort. Bovendien mag je gratis of tegen verminderd tarief naar films, films en andere kulturele activiteiten.

Homo

Iedereen ouder dan achttien komt in principe in aanmerking om het rode vocht af te staan. Wel wordt een uitzondering gemaakt voor mensen die een zogenaamd risikogedrag vertonen. Wie wisselende seksuele kontakten heeft, op reis is geweest naar risikogebieden — Zuid-Oost-Azië, het zuiden van Afrika of de Caraïben — of te-

gen betaling seks heeft gehad, wordt tijdelijk geweigerd. De aan- of afwezigheid van het aidsvirus in het bloed kan pas zes maanden na een mogelijke besmetting met zekerheid worden aangetoond. Vóór dat halve jaar verstreken is, kan het virus niet steeds worden opgespoord. Vandaar dat het uiterst belangrijk is dat mensen die denken een risikogedrag te hebben, eerst spreken met een dokter vooraleer ze een zakje vullen. Vanuit de homobeweging komt er echter de kritiek dat het criterium 'risikogedrag' diskriminerend gebruikt wordt. Mannen met homoseksuele kontakten worden voor het leven uitgesloten van het donorschap, ook al kunnen ze aantonen een stabiele relatie met een vaste partner te hebben.

De bloedinzamelingen gebeuren altijd in aanwezigheid van een dokter en worden uitgevoerd door speciaal opgeleid personeel. Meestal wordt zo'n 3500 milliliter afgetapt, een hoeveelheid die het menselijke lichaam zonder problemen kan missen. Er worden immers onmiddellijk nieuwe rode bloedlichaampjes aangemaakt. Na twee maanden mag je al opnieuw een prik later zetten.

Wanneer het bloed is afgenomen, wordt het gesplitst in de drie componenten: bloedcellen, plasma en bloedplaatjes. Het bloed wordt steeds getest op de bloedgroep

Bloedseries konkreet

Maandag 15 november

• Verbroederingsskwis tussen LBK en Medica in Alma 2 om 21 uur

Dinsdag 16 november

• Bloedinzameling van 11 tot 19 uur in sporthal De Nayer aan 't sportkot en in College De Valk in de Tienstestraat

• Filmavond in het Zoölogisch Instituut (Naamsstraat 59): originele versie van Psycho

Woensdag 17 november

• Bloedinzameling van 11 tot 19 uur in sporthal De Nayer en college De Valk

• Triple-Bloedseries TD in drie Leuvense fuifzalen: Albatros, Samambaia en de Rumba

Donderdag 18 november

• Konsert in aula Pieter De Somer (De Beriotstraat 24). Hoofddakt 13 de bekende folkgroep Kadriel en Ambrozijs, het voorprogramma wordt verzorgd door de publieksprijswinnaars van het interafakultair songfestival 1999.

(da)

en allerlei overdraagbare aandoeningen. Het Rode Kruis heeft echter een bijkomende hoeveelheid plasma nodig: mensen die de smaak te pakken hebben, kunnen ook plasmadonor worden. Dat mag je zelfs om de veertien dagen geven.

David Adriaen

Eksamens voor specialekes

Artikel 40 bis uit het examenreglement maakt het in specifieke gevallen mogelijk een examenspreiding aan te vragen, "wegens uitzonderlijke individuele omstandigheden, zoals ernstige handicap, erkende topsport of kunstbeoefening, of een volledige dagtaak ingevolge één of verscheidene arbeidsovereenkomsten, kunnen de studenten die praktisch in de onmogelijkheid zijn om volledig deel te nemen aan de examens (...) uiterlijk voor de aanvang van de paasvakantie bij de koördinator studentenbeleid een gemotiveerd verzoek indienen om een afwijkende regeling te bekomen."

De opgesomde redenen zijn echter niet ekshaustief. Zo kunnen bijvoorbeeld psychologische redenen of gezinslast ook een voldoende grond vormen. Het zou daarom aangegeven zijn de formulering duidelijker en ruimer te maken — een visie die ook door professor Van Gerven, koördinator Studentenvoorzieningen van de KU Leuven, bijgetreden wordt.

Konkreet betekent dit dat je jouw examens kan spreiden vanaf begin januari tot het einde van de eerste of zo nodig de tweede examenperiode. Eventueel kan je ook herexamens doen, nog voor je alle examens hebt afgelegd. Tenslotte is ook deeltijds studeren mogelijk, zelfs wanneer dit normaal niet voorzien is.

Wie denkt in aanmerking te komen, kan een gefundeerd verzoek indienen bij professor Van Gerven.

(cd)

Semeks

vervolg van p. 1 de leerstof.

Dat het invoeren van semestereksamens de slaagpercentages in de eerste kandidatuur zou verhogen, wordt door de dekaan van letteren Willy Evenepoel sterk betwijfeld: "Er is voor ons geen enkel argument dat dit aannemelijk maakt, althans als we ervan uitgaan dat de eisen die aan een academische opleiding worden gesteld niet in het gedrang mogen komen. Indien dezelfde eisen worden gesteld, zouden de slaagkansen om redenen van stress, aanpassingsproblemen enzovoort zelfs verminderen."

Naast onderwijskundige redenen signaleert Kringraad, de onderwijsgeleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko), dat een volwaardig uitgebouwde examenperiode in januari een zware hypoteek dreigt te leggen op het engagement van studenten in sport, teater, socio-politieke verenigingen en jeugdbeweging. Maar vooral de kringwerking en het vertegenwoordigingswerk zouden het

volgens Kringraad zwaar te verduren krijgen. Semeks zouden in december-januari gedurende bijna twee maanden de kring verlammen. Zeker de grootste kringactiviteiten waarvan de voorbereiding over twee semesters loopt, worden praktisch onhaalbaar. Daarnaast wordt de slagkracht van de studentenbeweging in het gedrang gebracht. Strukturele opvolging van sociale en onderwijsdossiers wordt veel moeilijker, mobilisatie om aktie te voeren tegen bepaalde wantoestanden of maatregelen haast onmogelijk.

Een konstante in het semeks-debat is de onduidelijkheid over wat er nu eigenlijk fundamenteel verkeerd is aan het huidige jaarsysteem. Ook vice-rector Langouche kan deze vraag niet beantwoorden: "Ik durf zelfs zeggen dat het huidige jaarsysteem niet slecht is. Er is daar jaren aan gewerkt en bijgeschaafd. Maar ik vind een semester-examensysteem beter." Alvorens te willen pleiten voor semeks, zouden dekanen er toch goed aan doen zich eerst te vergewissen van de nadelen. Dat zou de loftrumpet die nu over semeks wordt gezwaaid, kunnen nuanceren.

Bart De Schrijver

(foto archief)

Eerste Gelijke Kansenrapport komt eraan

Vrijdag 19 november nodigt de Rectoraal Adviseur voor Gelijke Kansenbeleid van de KU Leuven, professor Katlijn Malfliet, de studenten uit op de voorstelling van het eerste Gelijke Kansenrapport.

Sedert meer dan tien jaar bestaat in België een wetgeving rond het voeren van een gelijke kansenbeleid binnen arbeidsorganisaties. Universiteiten vallen echter buiten de toepassing van deze wetgeving. Na veel aandringen van enkele academici en de studentenbeweging, werkte de KU Leuven een project uit dat gedoopt werd 'Gelijke Kansenbeleid en Universiteit'. Het project heeft als voornaamste opdracht eventuele ongelijkheden aan de universiteit op te sporen en een gelijke kansenbeleid uit te tekenen.

Oost-Europadeskundige Katlijn Malfliet werd in december 1998 aangesteld tot Rectoraal Adviseur. Vrijdag maakt zij de resultaten bekend van het eerste Gelijke Kansenrapport. Het eerste deel van dit rapport geeft een situatieschets, op basis van beschikbare statistieken en meldingen van het personeel van de KU Leuven. Het tweede deel analyseert de situatie op het vlak van gelijke kansen aan de unief, waarbij knelpunten geïdentificeerd worden. Tenslotte worden beleidsvoorstellen geformuleerd, aangescherpt met inzichten uit recente literatuur.

Naast de voorstelling van het rapport, zullen beleidsverantwoordelijken in een panelgesprek van gedachten wisselen over prioriteiten, maatregelen en akties voor het realiseren van een gelijke kansenbeleid. Ook rektor André Oosterlinck en de Vlaamse minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorten zullen betrokken worden in de discussie.

De voorstelling gaat door van 14 uur tot 18 uur, in de promotiezaal van de KU Leuven — Universiteitshal, Naamsstraat 22.

(bds)

Voor meldingen of meer informatie kan u steeds terecht bij professor Malfliet, Centrum voor Gelijke Kansenbeleid, tel (016) 32 56 14 of 32 56 12, e-mail: Katlijn.Malfliet@gky.kuleuven.ac.be; voor meer informatie over de studiedag kan u surfen naar <http://www.kuleuven.ac.be/gky/> of de website van de KU Leuven.

Internationale anarchisten bezitten geen liefde voor de mensheid

Ks de toename aan internationale interventies een stap in de richting van een wijd verbreid wereldburgerschap of glijden we gezamenlijk af naar internationale anarchie? Kan een internationale organisatie bij een massale schending van de mensenrechten de rol van scherprechter op zich nemen of is dit in strijd met de algemene afspraken rond volkenrecht? Deze prangende vragen liepen als een rode draad door het colloquium dat op negen november in het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte (HIW) plaatsvond. Het colloquium behandelde de problematiek van het wettelijk kader van internationale humanitaire interventies.

Onder de toepasselijke titel 'De legitimiteit van internationale humanitaire interventies' organiseerde het Leuvense centrum voor economie en etiek een reeks lezingen en debatten in het kader van de leerstoel 'Dondeyne'. Monseigneur Dondeyne stond in het HIW bekend als een sociaal bewogen filosoof en diens gedachtegoed wil men blijkbaar verderzetten. De leerstoel werd dit jaar toegekend aan de Nederlandse politiek filosoof Jos de Beus.

Het onderzoek naar de betekenis van internationale interventies staat eigenlijk nog in zijn kinderschoenen. De verklaring hiervoor ligt voor de hand: humanitaire interventies vormen een zeer jong fenomeen. Vooral na de val van de Berlijnse Muur zijn ze als paddestoelen uit de grond geschoten. Het was dan ook niet toevallig dat het colloquium juist op negen november werd georganiseerd.

Srebrenica

De direkte aanleiding voor het colloquium lag nochtans elders. De Leuvense moraalfilosoof Toon Vandeveld, die de organisatie van het hele gebeuren op zich had genomen, is namelijk verontwaardigd over het feit dat er in ons land nog nooit een serieus debat is gevoerd over de te volgen politiek in verband met humanitaire opdrachten van het leger of van niet-gouvernementele organisaties (NGO's). Ondanks de oprichting van de zogenaamde Rwanda-kommissie na de dood van tien Belgische para's heeft geen enkele Belgische regering ooit degelijk nagedacht over de mogelijkheden en grenzen van het internationaal tussenbeide komen in crisissituaties.

Vandeveld heeft de indruk dat Nederland, na zijn 'Srebrenica-debacle', dit debat wel heeft gevoerd en nodigde daarom onder andere een vooraanstaand Nederlands spreker uit, namelijk Jos de Beus, politoloog aan de Universiteit van Amsterdam. De Beus schrijft momenteel aan een essay over de universaliseerbaarheid van de sociale democratie, maar is ook politiek actief. Hij werkte bijvoorbeeld het verkiezingsprogramma uit van de Nederlandse sociaal-democratische Partij van de Arbeid voor de parlementsverkiezingen van 1994.

De Beus vroeg zich tijdens de avondlezing in de Universiteitshallen af of schendingen van mensenrechten in bepaalde landen te maken hebben met een oorlogsverklaring aan de democratische staten en of die democratische staten zich onmiddellijk betrokken partij dienen te voelen wanneer ergens in de wereld mensenrechten worden geschonden. Los van de discussie of de mensenrechten tipisch westers zijn en niet universeel kunnen gelden, betekent een humanitaire interventie immers dat men het risico loopt in een oorlog betrokken te raken in naam van diezelfde Universele Verklaring van de Mensenrechten.

Opvallend is ook dat zulke interventies blijkbaar tot het vaste takenpakket van westerse legers zijn gaan behoren.

Sprekend

De Nederlandse politoloog merkte voorts op dat jonge soldaten uit democratische landen blijkbaar niet bereid zijn om hun leven te geven voor de verdediging van de mensenrechten in verre streken. "De liefde voor de mensheid is nog altijd niet zo groot als de liefde voor de eigen staat", aldus de Beus. Overigens worden VN-Blauwhelmen vaak als een partijdige instantie aanzien door de lokale strijdende partijen. Daarnaast is het zo dat interventies niet beperkt kunnen blijven tot "hongerige monden", maar zich ook moeten richten naar "sprekende monden". Mensen in nood hebben immers niet alleen behoefte aan een oplossing voor de meest prioritaire noden, maar willen vaak ook psychologische hulp. Dit wordt dikwijls niet ingekalkuleerd

Ondanks zijn scepsis blijft de Beus overtuigd van de noodzaak aan humanitaire interventies. "omdat mensenrechten bestaan en er wel degelijk toe doen". Mensen hebben bovendien de plicht om deel te nemen aan een wereldorde die universeel en rechtvaardig is. Overheden zijn de eerste organen die op deze plicht moeten wijzen en aan een rechtvaardige orde moeten bouwen. Als deel van de internationale gemeenschap moeten zij, waar het democratisch recht met de voeten wordt getreden, hun verantwoordelijkheid opnemen en eventueel zelfs als hoogste gezagsorgaan

Souffrance

optreden. In tegenstelling tot diegenen die zich beroepen op de soevereiniteit van elke staat en op het non-interventierecht van andere staten, pleit de Beus dan ook voor een internationale procedure die 'wereldbestuur' mogelijk maakt. De wereld valt volgens hem niet ten prooi aan een inter-

Navo-actie plaats in Kosovo en niet in Koerdistan?", vroeg professor Vandeveld zich af in zijn inleiding en hierin werd hij volmondig door Boltanski bijgetreden.

Naast de lezingen van Boltanski en de Beus vond er op het colloquium een debat plaats tussen Ruca professor Filip Reyntjes en de Leuvense jurist Erik Suy. Reyntjes is naast jurist een eminent Rwanda-specialist en professor emeritus Suy was enkele decennia geleden nog adjunct-secrataris-generaal en juridisch adviseur van de Verenigde Naties. Ook het publiek kon zich in het debat mengen en deed dat overigens entoesiast. Reyntjes was door traumatische ervaringen in zijn eigen onderzoeksgebied van mening dat de hamvraag van de dag moest worden omgekeerd: men moet de stelling dat niet-interventie illegitima is in vraag stellen. In de Rwanda-kwestie zijn er tal van voorbeelden te vinden die hadden kunnen voorkomen worden, ook het bloedbad van de Belgische para's.

Erik Suy van zijn kant ging vooral in op de juridische problematiek van internationale interventies. Die problematiek draait vooral rondom de schendingen van het volkenrecht. Normaliter moet de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties hierop toezien, maar die wordt — volgens de Verenigde Staten althans — al te zeer belemmerd door het vetorecht van de vijf permanente leden. In het geval van Kosovo is aan de Veiligheidsraad geen autorisatie gevraagd om te mogen ingrijpen. De motivering daarvoor was de mogelijke niet-goedkeuring door China en Rusland in de Raad.

Veto

Daarom zijn er al stemmen opgegaan om het vetorecht af te schaffen, maar dat is onmogelijk omdat daarover bij veto moet gestemd worden.

Suy wijst deze redenering af en zegt dat de patstelling door een veto in de Veiligheidsraad niet bewezen is. Hij wijst erop dat het juridisch instrumentarium aanwezig is en ook goed functioneert, maar dat de politieke wil soms ontbreekt. Bij blokkering door een veto door één van de permanente leden van de Raad in combinatie met een situatie die valt onder hoofdstuk zeven van het Uno-Handvest — zijnde de bedreiging van de vrede, verbreking van de vrede en daden van agressie — heeft de praktijk geleid tot een alternatief systeem: de zogenaamde Uniting for Peace Resolution (resolutie 377 (V)). Op 3 november 1950 is deze resolutie door de Algemene Vergadering aangenomen. De resolutie laat de Algemene Vergadering toe op te treden als substituuat en maakt het de Vergadering mogelijk kollektieve maatregelen, met inbegrip van gebruik van geweld, aan te bevelen.

Dit alternatief maakt de discussie over het al dan niet afschaffen van het gebruik van het vetorecht in de veiligheidsraad overbodig. Volgens Suy is de afschaffing ervan onmogelijk aangezien de vijf permanente leden moeten meestemmen over een eventuele afschaffing ervan.

Diederik Vandendriessche
Stijn Bovy

(foto Jeroen Op de Beeck)

door de interveniërende internationale organisaties, zelfs niet door instellingen als Artsen Zonder Grenzen.

Toch ligt het grootste probleem niet bij een gebrek aan 'wereldmoraal', maar wel bij een gebrek aan regels en instellingen die al dan niet kunnen beslissen om te interveniëren. Door dit tekort aan institutionalisering beleeft de wereld nu een aantal schijninterventies, die op het eerste gezicht lijken in te grijpen, maar eigenlijk veel te slecht georganiseerd zijn om iets aan de situatie te verhelpen. Daarnaast zijn de Verenigde Staten nauwelijks bereid om zich te onderwerpen aan het gezag van supra-nationale organisaties. De VS hebben de mensenrechten en het begrip 'humanitaire interventie' trouwens al te vaak gebruikt om hun eigen belangen te dienen in bijvoorbeeld Panama, Haïti of Cuba.

nationale anarchie. Een ander groot probleem bij het humanitair optreden van het westen is de selectiviteit van de acties. Hier werd reeds op gewezen door de eerste spreker van de dag, de Parijse socioloog Boltanski. Die had het over "La souffrance à distance". 'Lijden — én medelijden — op afstand' is één van de grote drijfveren om over te gaan tot internationaal interveniëren. Dit medelijden wordt in onze maatschappij hoofdzakelijk door de media opgewekt. Zij zorgen reeds voor een eerste schifting. Landen die met schendingen van de mensenrechten vaak het nieuws halen, zullen makkelijker de verontwaardiging van de burger bereiken dan landen waar niet of nauwelijks over bericht wordt. Een tweede schifting wordt doorgevoerd door politici op basis van het aantal te verdedigen belangen. "Waarom vindt er wel een

Pumpkin Records

Tiensestraat 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13400 - 18430
Gesloten zon. - en Donderdag

IMPORT-SPECIALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

Het verdriet van België

Vorige week ontmoette premier Guy Verhofstadt de vakbonden en werkgeversorganisaties. Eén van de agendapunten was de gelijkstelling van de statuten van arbeiders en bedienden. Heden ten dage biedt het arbeidsrecht nog steeds meer waarborgen voor deze laatsten. Professor Othmar Vanachter (Arbeidsrecht KU Leuven) verduidelijkt hoe dit socio-economisch schisma historisch is kunnen groeien. De bedrijfsweld lijkt er alvast niet happig op om werklieden dezelfde rechten toe te kennen als bedienden.

De wettelijke discriminatie tussen werklieden en bedienden is gegroeid uit het verschillend soort arbeid dat beiden uitvoeren: de werklieden gebruiken hun handen, en de bedienden verrichten geestelijke arbeid. Wanneer een werkgever een arbeider wil ontslaan, dient hij een veel kortere opzeggingstermijn in acht te nemen dan wanneer hij een bediende om gelijkaardige redenen zou ontslaan. Ook bij ziekte is de wetgever wantrouwiger voor de arbeider dan voor de bediende, om hem een gewaarborgd loon te geven.

Maar de industriële economie *pur sang* is gedurende deze eeuw geëvolueerd naar een diensteneconomie. De automatisering en informatisering hebben ervoor gezorgd dat de grens bediende/arbeider heel vaag is. Waarom blijft deze discriminatie dan verder leven?

Othmar Vanachter: «Tijdens de parlementaire voorbereidingen van de eerste arbeids-overeenkomstenwet van 1900, werd niet stil gestaan bij het onderscheid tussen werklieden en bedienden. De wet was alleen van toepassing op arbeiders, bedienden hadden die bescherming nog niet nodig. Trouwens, die eerste wet was ook niet echt een beschermende wet. De samenstelling van het parlement zag er voor de eerste wereldoorlog totaal anders uit — door het algemeen meervoudig stemrecht was het parlement alles behalve democratisch samengesteld. Bij de parlementaire voorbereidingen van de wet van 1900 was er duidelijk afgesproken dat er niet zou geraakt worden aan de kontraktuele vrijheid.»

«De Eerste Wereldoorlog, de Russische revolutie en het algemeen enkelvoudig stemrecht hadden een grote invloed op de sociale ontwikkelingen. De bescherming binnen een arbeidsovereenkomstenwet is er pas gekomen in 1922, ook voor bedienden. Dus in het begin kenden de werklieden voorsprong op de bedienden doordat ze een eigen wet hadden. Wanneer de werkgever bijvoorbeeld opzeg wou geven, moest die een langere opzeggingstermijn respektieren dan wanneer de werknemer dit wou. Hetzelfde in verband met gewaarborgd loon in geval van ziekte: in de wet van 1900 was hier nog geen sprake van. Maar vanaf 1922 kregen de bedienden een veel betere bescherming dan de arbeiders.»

Veto: Hangen die ontwikkelingen samen met de manier waarop de vakorganisaties zich organiseren?

Vanachter: «Het onderscheid werklieden-/bedienden heeft uiteraard zijn invloed gehad op het kollektief overleg. Van in het begin zijn er aparte vakorganisaties ontstaan. Daaruit vloeide een apart, kollektief overleg uit voort. De eerste vakorganisaties waren werkliedenbonden — de tekstielbond in het Gentse bijvoorbeeld. De bedienden werden op dat ogenblik beschouwd als medewerkers van de bazen en konden zich dus niet in dezelfde bond verenigen. Toen de bedienden zagen dat ook zij problemen kregen, zijn zij zich eveneens — apart weliswaar — begonnen te verenigen.»

Veto: Wat was de invloed van de Tweede Wereldoorlog?

Vanachter: «Vlak na de oorlog was er geen sprake van de twee statuten te verenigen. De pas op poten gezette sociale zekerheid maakte een verschil tussen werklieden en bedienden. Dit aksentueerde nog het reeds gemaakte

(foto Archief)

onderscheid in het arbeidsrecht.»

Veto: Is dit een tipisch Belgisch fenomeen?

Vanachter: «In andere landen bestond dit onderscheid ook, maar nooit zo uitgesproken als bij ons. De gescheiden onderhandelingen hebben geleid tot het apart ontstaan van paritaire komites en kollektieve arbeidsovereenkomsten. De verschillen werden dus geïnstitutionaliseerd. Diskussie is er pas gekomen met de eerste sociale programmawet in 1960. Het onderscheid werd in vraag gesteld, niet door de vakorganisaties maar vooral vanuit academische hoek. Vanaf dan werden een groot aantal verschillen weggewerkt. Werklieden werden voor het eerst beschermd tegen 'willekeurig ontslag'. Desondanks bleef de achterstand groot.»

«Sommigen hadden gehoopt dat het Arbitragehof dat onderscheid ongrondwettelijk zou verklaren. Omdat zo iets politiek moeilijk ligt, koesterde men in de wetgever geen hoop. Het zou te vergaande konsekwenties hebben, ondermeer voor de paritaire komites. Helaas deed het Hof — op een prejudiciële vraag van een Arbeidsrechtbank — een aantal dubbelzinnige uitspraken. Vooral historische redenen werden aangehaald om het onderscheid te tolereren. Het hof gaf wel de aanbeveling naar de regering en de wetgever toe de verschillen geleidelijk aan weg te werken. Het Arbitragehof werd trouwens zwaar onder druk gezet: zowel vakbonden, werkgeversorganisaties als regering verdedigden het onderscheid.»

Veto: Waarom namen de vakorganisaties die discriminatie toen niet op de korrel?

Vanachter: «De verschillen zijn zodanig geïnstitutionaliseerd dat de bonden burokratische problemen zouden ondervinden als ze de opsplitsing zouden afschaffen. De bediendenbonden van het ACV en het ABVV zijn steeds belangrijker geworden, het ligt moeilijk om ze af te schaffen.»

«Anderzijds kunnen ook zij niet voorbij gaan aan de evolutie in de economie. In de tekstielsektor bijvoorbeeld zaten vroeger alleen werklieden. Nu is dat werk geïnformatiseerd en zijn die vroegere tekstielarbeiders bedienden geworden.»

Veto: Komt er nu eindelijk schot in de zaak?

Vanachter: «Het overleg dat gaande is op aanzet van Verhofstadt is een rechtstreeks gevolg van het interprofessioneel akkoord. Daar was uitdrukkelijk afgesproken om de opsplitsing opnieuw te bekijken. Bedrijven hebben het moeilijk met de lange opzeggingstermijnen die nu aan bedienden moe-

ten gegeven worden. Als men de discriminatie zou wegwerken, moeten die ook aan werklieden gegeven worden. De oplossing — voor de bedrijven — zou erin bestaan dat bedienden en werklieden elkaar halverwege ontmoeten. Dus moeten de bedienden een stap terug.»

«Als er zou gepleit worden om werklieden het huidige beschermingsniveau van

bedienden te geven, dan zullen werkgeversorganisaties flink op de rem gaan staan.»

«Opnieuw vanuit wetenschappelijke kringen pleit men om die lange opzeggingstermijnen te vervangen door 'vastheid van betrekking'. In de praktijk kan een werkgever

een werknemer buiten krijgen als hij dat wil, het kost hem alleen geld. Nederland hanteert een strenger systeem, daar moet een werkgever toelating vragen en een degelijke motivatie geven. Sommigen pleiten voor om dit systeem ook in België in te voeren.»

Bart De Schrijver
Marie-Anne Dedeurwaerdere

SPECIAAL...

KOTNET
UPC

INTERNET VIA DE KABEL.

Hoe eksakter de wetenschap, hoe dikker de boterham

Voor welk hongerloontje verslijten professoren hun broek aan de universiteit? In welke mate mogen professoren bijkussen, bijkomende onderzoeksopdrachten aannemen of adviezen geven aan bedrijven of overheidsinstellingen? Er is een strenge regeling, maar voor een prof die het zout op zijn patatten wil verdienen is er toch nog veel mogelijk.

Hetgeen een professor aan de universiteit verdient is vastgelegd bij dekreet en geldt onverminderd voor alle Vlaamse universiteiten. Zoals in het leger, hebben ook professoren hun strepen, en deze worden overeenkomstig bezoldigd. Het nettoloon van een 'gewone' docent is vastgesteld op 68.174 frank; dat van een hoofddocent tussen de 75.069 en 10.6614 frank, dat van een hoogleraar tussen de 85.280 en 117.499 frank. Een gewone hoogleraar krijgt tussen de 92.903 en 128.318 frank op zijn loonbriefje. Men dient er wel rekening mee houden dat deze lonen uitgaan van de basis situatie, dus: ongehuwd en geen kinderen ten laste.

Groentenboer

Tot zover het basisloon van de profen. Een heel pak minder als sommigen zouden denken. Aan de verschillende universiteiten bestaat er echter ook nog de mogelijkheid om dat basisloon wat aan te spijzen. Het gaat vooral om bijkomende onderzoeksopdrachten en uiteraard moet een prof zijn tijd daar niet gratis insteken. Als eenmaal een onderzoeksproject afgelopen is, mag een navorsers beschikken over de helft van het bedrag dat nog van het budget overblijft. De verantwoordelijke van de Wedde- en Sociale Zekerheidsadmi-

nistratie van de KU Leuven verzekerde ons dat dit bedrag meestal niet erg groot was en dat een prof zijn wedde zeker niet zou kunnen verdubbelen.

De universiteit geeft de hard werkende geneeskundeprofessoren een leuke bonus. Enkel zij kunnen nog een extra 20 à 30.000 frank bijverdienen voor 'bewezen diensten' aan het Universitair Ziekenhuis Gasthuisberg. Deze premies worden wel volledig uitgekeerd door het UZ zelf.

Kumul

Een andere mogelijkheid om je profen-botterham te verdienen is wat extra in-

uitgeven van een cursus te dekken en dat van een 'vet' supplement geen sprake kon zijn. Toch geven sommige professoren hun kursussen liever uit of bij een duurdere klasse boekhandels, zoals Wouters. Dure kursussen — van 2.000 à 3.000 frank — van fysika en biochemie, met mooie kleurenplaatjes en harde, versierde kaften, worden soms elk jaar opnieuw uitgegeven ook al verandert de inhoud amper. Dat profen niet vies zijn om de 'goedkope' Acco links te laten liggen voor vettere auteursrechten is in het verleden al genoeg gebleken.

Maar voor de profen met massa's energie en werklust biedt de KU Leuven nog een laatste mogelijkheid om niet gratis

dit 'iets' wel heel ruim opvatten. Neem bijvoorbeeld de fakulteit rechtsgeleerdheid. Profen die werkzaam zijn in een gereputeerd advocatenkantoor vragen uiteindelijk zoveel als ze willen. Er zijn er ook die bijkussen als plaatsvervangend raadsheer bij het Hof van Beroep, plaatsvervangend vrederechter en raadsheer bij de Raad van State. Deze baantjes brengen respectievelijk 181.7201 frank, 133.6345 frank en 211.6217 frank per jaar op.

De professoren van de fakulteit economische en toegepaste economische wetenschappen laten zich op dit gebied ook niet onbetuigd. In het kumulijstje vinden we een groot aantal functies terug als afgevaardigd bestuurder en voorzitter of lid van de Raad van Bestuur bij bijvoorbeeld een bank. Zij kunnen ook nog bijverdienen met het verzorgen van voordrachten, lezingen, seminars voor het personeel van grote bedrijven. Ook bij eksakte wetenschappen vinden velen hun weg naar de bedrijfswereld en treden er op als zaakvoerder, adviseur of ekspert.

Lernout

De kumulaties van de professoren van de fakulteit Letteren staan hierbij in schril contrast. Als een prof van Letteren kumuleert is het meestal als lesgever aan een andere onderwijsinstelling of als organisator van een tentoonstelling. Uit de lijst blijkt dat alleen bij Lernout en Hauspie een prof van de letteren nog carrière kan maken.

(foto archief)

Een varkentje voor de dorst

komsten generen uit auteursrechten op kursussen. De administratieverantwoordelijke verzekerde ons dat die inkomsten niet genoeg waren om de kosten van het

te moeten werken: kumulieren met een bijkomende job. Ook hier zijn de regels die de universiteit stelt duidelijk: een professor die voltdijs in dienst is mag zich maximum twee halve dagen per week bezighouden met een andere job die moet bijdragen aan zijn functie als docent. Een prof mag bijvoorbeeld geen bijverdienste hebben als groentenboer, tenzij hij onderzoek verricht naar transgene bananen. Bovendien mogen nevenactiviteiten niet verenigbaar zijn met hun universitaire opdracht. Ze mogen de unief dus geen concurrentie aandoen. Een prof mag dus niet tegelijk onderzoek doen naar transgene bananen en een dergelijk project lopende hebben bij Chiquita Banana.

Als een voltdijde professor de limiet van twee halve dagen per week overschrijft valt hij simpel terug naar het statuut van halftijdse professor. Dit gebeurt echter zelden. Volgens de administratie zijn er op het kumulieren geen misbruiken meer geweest sinds 1975, dit zou deels te danken zijn aan de sociale controle binnen het professorenkorps. Naast de universiteit, oefent ook het Rekenhof controle uit op deze kumul.

Welke baantjes er door professoren geklust worden, is geen universitair geheim. Dat is informatie die door iedereen kan geraadpleegd worden op de verschillende fakulteiten. Een volledige lijst van de kumul moet immers op de Akademische Raad worden goedgekeurd.

Kumul

Als je die lijsten even overloopt, merk je gauw dat de professoren van de fakulteit rechtsgeleerdheid en zij die les geven aan richtingen in de groep eksakte of biomedische wetenschappen het kumulklassement aanvoeren terwijl profen aan fakulteiten zoals Letteren aan het staartje hangen.

Een kumul brengt uiteraard ook nog iets op en voor sommige professoren mag je

Dat adviesverlening of onderzoeken ten gunste van bijvoorbeeld de Vlaamse Gemeenschap voor een prof financieel zeer interessant kunnen zijn, bewijst een recent voorbeeld uit de actualiteit. Professor Aviel Verbruggen van de Universitaire Fakulteit Sint-Ignatius te Antwerpen (UfSia) werd een aantal weken geleden door het Rekenhof zwaar op de vingers getikt voor *belangenvermenging*. Verbruggen is tevens de kabinetsjef van minister van Leefmilieu Vera Dua en had in zijn functies als voorzitter van de MIRA-raad (milieu en natuur) en projectleider van het MIRA (milieu-rapport) tussen 1993 en 1998 voor een kleine zestig miljoen frank aan studiekontrakten uitbesteed aan organisaties of bedrijven waarin hijzelf en leden van de MIRA-stuurgroep persoonlijk belangen hadden. Verbruggen verdiende bovenop zijn loon als hoogleraar ook nog eens 6.000 frank per uur als projectleider bij MIRA. Het rekenhof kwam tot de konklusie dat de professor op die manier een ruime 10 miljoen frank per jaar inkasde. Verbruggen reageerde echter door te stellen dat in zijn kleine, beperkte vakgebied het bijna onmogelijk was opdrachten en kontrakten uit te besteden zonder zichzelf of medewerkers te bevoorjelen.

Kristof D'Exelle
David Adriaen

Thesisproblemen met statistiek?

Surf naar www.outlier.be

(advertentie)

Promotie-actie voor studenten en personeelsleden KU Leuven

Zet vandaag je eerste stappen in de wereld van morgen met spraaktechnologie van Lernout & Hauspie !

L&H Voice Xpress™ laat je spreken tegen je computer!

- Razendsnelle spraakherkenning : dicteer tot 140 woorden per minuut.
- Beveiligd Microsoft® Office-documenten met de stem : met Natural Language Technology™ formuleer je opdrachten in je eigen woorden.
- Ideaal voor brieven, verhandelingen en thesis!
- Lees er alles over op <http://www.lhsl.com/nl/voicexpress/>

Verkrijgbaar bij ACCO van 1 oktober t.e.m. 31 december 1999 :

Advanced versie
4490
2500 BF

Professional versie
6990
3500 BF

(advertentie)

E = gevaar?

Het boek *De energiebronnen en kernenergie* — uitgegeven bij Acco — geeft een overzicht van de energiebronnen en belicht de voordelen van het gebruik van kernenergie. Dit alles wordt u geserveerd met een sausje van etische principes. Alternatieve vormen van duurzame energie worden vlug afgevoerd.

De redactie van dit boek werd verzorgd door Christian Hoenraet, kernfysicus van opleiding, en voorzitter van de Werkgroep Etiek en Kernenergie van het Bisdom Brugge. Vandaag is hij vooral actief op het gebied van de opwerking van bestraalde splijtstoffen en de conditionering van radio-actief afval. Het boek is opgebouwd uit vier grote delen die in onderling verband staan. Het eerste luik bestaat uit een etische reflectie op de energiekonsumptie, waar de aandacht zich vooral richt op de verantwoordelijkheid van onze generatie naar de toekomstige generaties toe. Traditionele energiebronnen raken immers uitgeput en zijn bovendien een ernstige belasting voor het milieu. De beste oplossing wordt meten bij kernenergie gezocht.

In een tweede luik worden verschillende energiebronnen vergeleken en geanalyseerd. De lezer komt te weten dat de klas-

sieke energiebronnen zoals kolen, aardolie en aardgas lang niet zo onschuldig zijn voor het milieu en in het bijzonder het broeikas-effect. Bovendien worden deze bronnen erg schaars. Daarna wordt de vergelijking doorgetrokken naar kernenergie. De positieve kanten en de mogelijkheden van deze energiebron worden belicht: kernenergie is tot nu toe een van de goedkopere energiebronnen en biedt weinig gevaren voor het milieu, als alle veiligheidsvoorschriften strikt nageleefd worden.

Koolzaad

De elektriciteitsvoorziening in België is het onderwerp van het derde deel. Een overzicht van de verschillende productiemethodes lopen de catwalk af. Opnieuw steelt kernenergie de show. Klassieke termische centrales, stoom- en gascentrales, warmtekrachteenheden, turbojets, waterkrachtcentrales en centrales op basis van hernieuwbare energiebronnen zijn bruikbaar, maar ofwel zijn ze niet productief genoeg, ofwel vormen ze een te ernstige belasting voor het milieu.

Het Overlegcentrum voor duurzame energie (ODE) denkt er toch genuanceerder over. Volgens ODE bieden alternatieve energiebronnen vaak zelfs een surplus aan mogelijkheden. Maar daarvoor moeten een

aantal mites ontkracht worden.

Degenen die voor kernenergie pleiten, halen vaak het argument van de ruimtelijke ordening aan. Om een kerncentrale te vervangen zou je oneindig veel ruimte aan andere installaties nodig hebben. Wat de windmolens betreft is er volgens ODE een groot potentieel off-shore: windmolens in zee plaatsen. Bij de fotovoltatische zonnepanelen gaat dat argument nog minder op. Die panelen worden op gebouwen gemontereerd en vervangen de traditionele bouwmaterialen. Het is een nieuw bouwelement waar door architecten heel creatief kan mee omgesprongen worden.

Is de uitbating van duurzame energie financieel haalbaar? Volgens ODE is dat in Vlaanderen zeker het geval. Zo is er een samenwerkingsverband opgericht tussen Interelectra en Turbowinds, de Belgische windmolenbouwer, om een windmolenpark te gaan uitbouwen van honderd megawatt.

Wat de produktiviteit betreft, is het huidige streefdoel van de overheid drie procent van alle energie uit duurzame energiebronnen te halen tegen 2010. Op dit moment gaat het nog maar om 0,8 procent. De Europese Unie hanteert zelfs een doelstelling van twaalf procent. Volgens ODE kan met het potentieel aan windenergie in Vlaanderen één zevende van het verbruik op duurzame energie draaien. Als je daar nog eens de oppervlakte bijneemt die geschikt zou zijn voor fotovoltatische panelen, dan kan daarmee in Vlaanderen tot vijftieng procent van de elektriciteit op een duurzame manier worden opgewekt. Die twee samen zouden dus volgens ODE — en naar hun zeggen rekening houdend met de technische realisatie — voor bijna veertig procent van de energie kunnen voorzien.

Buiten de klassieke vormen van alternatieve energiewinning zijn er ook een aantal nieuwkomers. Biomassa is bijvoorbeeld een vorm van duurzame energie die in de lift zit. Biomassa betekent dat je aantal afvalstromen gaat verwerken tot energie. Het gaat om afval van planten, maar ook allerlei ander afval dat gasen produceert. Daarnaast kunnen ook velden aangelegd worden. Koolzaadteelt is daar een voorbeeld van.

Radio

In een laatste onderdeel bespreekt het boek de veiligheidsaspecten van kernenergie: de nucleaire ongevallen (Tokaimura niet inbegrepen), het nucleair transport, de berging van radio-actief afval, de non-proliferatieverdragen en de stralingseffecten worden behandeld.

De propaganda die het boek maakt voor kernenergie, belet niet dat deze energievorm nog steeds een bedreiging vormt voor mens en milieu. De ramp in Tokaimura, die veroorzaakt werd door een menselijke fout, is daar het zoveelste trieste voorbeeld van. Kernenergie biedt inderdaad veel voordelen. Dit mag echter niet beletten dat verder wordt gezocht naar goedkope en veilige alternatieve energiebronnen. Bovendien is het spijtig dat het boek maar weinig aandacht heeft voor de juridische aspecten van grensoverschrijdende milieupanden. Ook de opvatting van de Belgische regering ten opzichte van het gebruik van kernenergie komt niet voldoende aan bod. Hierdoor komt de wetenschappelijke neutraliteit in het gedrang.

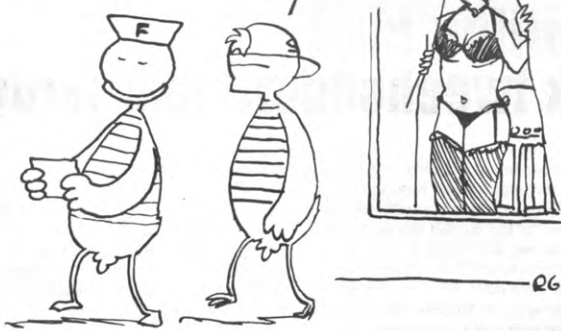
Sam Algoet
Bart De Schrijver

Hoenraet, C. (red.), *De energiebronnen en kernenergie*, Leuven, Acco, 1999, 169 p.
Andere bronnen: Draulans, D., "Het blijft mensenwerk", in *Knack* jg. 29, nr. 40 en Draulans, D., "De reactor sloeg op hol", in *Knack* jg. 29, nr. 41 en *Veto* 26 van 29 maart 1999.

FOKKE & SUKKE WETEN NIET OF JE DAT NOLI ETEN OF DRINKEN MOET NOEMEN

ZE HEeft
"ZAKENLUNCH"
OP HET BONNETJE
GEZET.

TJA,
NU ZE
ALLES HEEFT
DOORGESLIKT

<http://www.foksuk.nl>

Oikonde speelt Brug naar de maan

Oikonde komt van het Griekse woord 'oikos' en betekent "op weg naar huis". De doelstelling van de organisatie is mensen die op de één of andere manier problemen hebben, een 'huis' maar ook een 'thuis' te bieden. Oikonde Leuven heeft drie werkvormen: de dienst voor pleegzorg, de diens reklasering en het krisispvangcentrum. In deze drie werkvormen werken beroepskrachten samen met vrijwilligers.

Oikonde Leuven bestaat dertig jaar en viert haar jubileum op woensdag 17 november met een toneelavond. Het opgevoerde stuk is *Brug naar de maan*, een ludieke teatermonoloog, gespeeld door Edelhart Moens van de Theaterfactorij. Het hoofdpersonage is wat men een afvalsocioloog zou kunnen noemen. Onder het motto "toon mij uw vuilnis en ik zeg u wie u bent" schuimt hij zowel rijke als arme buurten af. Hij neust in vuilnisbakken en toont het publiek wat er zoal weggegooid wordt. Zijn onderzoekende blik is echter ook naar binnen gericht. Schoorvoetend moet hij toegeven dat hij in zijn leven al heel wat herinneringen, fantasieën en dromen is kwijtgespeeld.

Veel intenties heeft hij niet kunnen waarmaken. Zo is de brug die hij als jongeling naar de maan wilde bouwen, uiteindelijk een schuur geworden. Het maakt van de monoloog een waanzinnige zoektocht naar betekenis, oorsprong en geluk.

(pm/sb/jh)

Brug naar de maan wordt opgevoerd in zaal Minnepoort, Dirk Boutslaan (aan het conservatorium) te Leuven om 20 uur. Kaarten aan 200 frank (studenten 150 frank) zijn te verkrijgen op het sekretariaat van Oikonde, Tiensevest 17, 3010 Leuven. Telefoon: 016/22.96.13.

...AANBOD!

Ons aanbod

Je neemt een jaarabonnement op Kotnet van UPC. Je surft dus het hele jaar, maar betaalt slechts voor 9 academiemaanden, want je krijgt er 3 vakantiemaanden gratis bij. Kortom grenzeloos surfen het hele jaar door voor slechts 750 BEF/maand. Huur van de modem inbegrepen! Nul frank communicatiekosten en je zit 24 uur op 24 on line.

9 MAANDEN 750 BEF

3 VAKANTIEMAANDEN GRATIS

Waar vind je ons?

Overall. We zijn aanwezig op elke campus, bij evenementen van studenten, op dopen en fuiven. Let op de kotnetstand van UPC. Heb je nu reeds vragen of wens je meer informatie? Bel ons op 070/233 495 of kom langs bij UPC Tiensevest 58 - 3000 Leuven.

INTERNET VIA DE KABEL.

De rechter als machine

Minister van Justitie Marc Verwilghen wil dat tegen het Europese voetbalkampioenschap een snelrecht is ingevoerd, om te kunnen inzetten tegen hooligans. Verschillende strafpleiters en academici zijn het er over eens dat — als dit ontwerp erdoor komt — een advocaat onmogelijk zijn cliënt nog adequaat kan verdedigen. Evenmin zou er nog sprake kunnen zijn van alternatieve sankties. De Raad van State besliste vorige week vrijdag dat de uiterst korte termijnen om voor de rechter te verschijnen strijdig kunnen zijn met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Wanneer een straatboef een handtas pikt en een toevallig passerende politiepatrouille kan hem inrekenen, dan zou de 'snelrecht'

ter' zich onmiddellijk over de schuld moeten uitspreken en binnen de vijf daaropvolgende kalenderdagen de straf moeten bepalen. De verdachte zou binnen de vijftien dagen in hoger beroep kunnen gaan, maar dan wel bij een bijzondere kamer van het Hof van Beroep, die dan weer binnen de acht dagen uitspraak zou moeten doen. Dit is het wat minister van Justitie Marc Verwilghen met zijn wetsontwerp over snelrecht beoogt.

Lijf

Volgens verschillende advocaten en academici laten de korte tijdsperiodes niet toe dat een advocaat zijn cliënt op een voldoende manier kan verdedigen. Nochtans bepaalt artikel ze van het EVRM dat "ieder in volle gelijkheid recht heeft op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartij-

dige rechterlijke instantie bij het vaststellen van zijn rechten en verplichtingen en bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvervolgung." De rechten van de verdediging omvatten het recht op de nodige tijd en middelen ter voorbereiding van de verdediging. Professor in het strafprocesrecht aan de KU Leuven, Raf Verstraeten: "In de praktijk zal het erop neer komen dat de balie zal moeten zorgen voor een soort permanentie, verzorgd door jonge stagiairs." Zo wordt volgens de prof tevens het recht op een raadsman naar keuze geschonden: "Zonder een kwaad woord te zeggen over stagiairs en pro deo advocaten, maar die zijn toch niet zo ervaren. Een adequate verdediging is dan niet gegarandeerd."

Paul Pataer, voorzitter van de Nederlandse Landelijke Liga voor de Mensenrechten, waarschuwt dat 'haastige' rechters de creativiteit niet zullen kunnen opbrengen om alternatieve vormen van bestraffing, zoals de strafbemiddeling, op te leggen in plaats van een gevangenisstraf. Indien de rechter een strafbemiddeling wil opzetten, dan dient hij een sociaal onderzoek naar de betrokkene te laten uitvoeren. De strikte tijdslimieten laten dit volgens Pataer niet toe: "Het gevaar bestaat dat we evolueren naar een mechanische kortgeding-rechtspraak waar er met de achtergrond van de dader weinig of geen rekening wordt gehouden; louter en alleen de feiten gaan tellen."

Bovendien, zo stipt professor Verstraeten aan, zal het de rechter precies die elementen ontbreken om zijn straftoemeting op het 'lijf' van de verdachte te kunnen snijden. Verstraeten: "De rechter krijgt helemaal geen informatie over de persoonlijkheid van de be-

klaagde. Hij kan enkel beschikken over een proces verbaal houdende de vaststelling van de feiten. Maar informatie over de betrokkenen, hetzij via getuigenissen, hetzij via buurt- of familie-onderzoek, is onbestaande."

Vooraf wanneer een advocaat wordt gekonfronteerd met een druggelinkwont, zou hij door een snelrechtprocedure moeilijkheden ondervinden om zijn cliënt te helpen. Professor Verstraeten: "Een deskundig onderzoek is op zo'n korte termijn uitgesloten. Je moet immers als advocaat op zoek kunnen gaan naar een instelling die beantwoordt aan het profiel van je cliënt."

Vals

Een snelrechtprocedure is vooral gericht op jonge delinquenten. Nochtans wordt in het ontwerp niet nagedacht over jeugdsanktierecht, het strafrecht zoals beschreven in het jeugdbeschermingsrecht, dat van toepassing is op minderjarigen. Paul Pataer: "Waarom wordt er niet meer werk gemaakt van de besluiten van de commissie Cornelis? Deze commissie werd in 1991 opgericht om het jeugdsanktierecht grondig te hervormen. Het wekt verwondering dat de besluiten van die commissie — waarin de nadruk wordt gelegd op het valse veiligheidsgevoel dat door repressieve acties wordt gewekt — niet ernstiger worden genomen. Een degelijk uitgewerkt jeugdsanktierecht met nadruk op preventie en alternatieve sankties zou de roep naar het zogenaamde snelrecht wel eens overbodig kunnen maken."

Het Vlaamse parlement heeft in mei van dit jaar een motie gestemd waarin de Vlaamse regering werd aangemaand om contact op te nemen met Justitie om het herstelrecht — dat bemiddeling en alternatieve straffen voorstelt — als model voor jeugdsanktierecht te promoten. Tijdens een Europese conferentie aan de Leuvense rechtsakademie verdedigde minister Verwilghen de verschuiving van vergeldend strafrecht naar herstelrecht. Maar snelrecht is elektoraal natuurlijk stukken interessanter.

Bart De Schrijver
Nicolas Cloet

(foto Jeroen Op de Beek)

Snelrechtontwerp misbruikt voorlopige hechtenis

Verwilghen draait de justitieklok tweehonderd jaar terug

Een van de pijnpunten in het snelrechtontwerp van minister Verwilghen is de voorlopige hechtenis. Ieder die aan het snelrecht onderworpen is, gaat voor zijn berechting enkele dagen de gevangenis in, zonder veel uitleg. Daarmee keert de minister een bijna tweehonderd jaar konstant gebleven opvatting de rug toe, namelijk dat voorlopige hechtenis slechts uitzonderlijk mag toegepast worden.

In voorlopige hechtenis geplaatst worden is geen lachertje. In afwachting van het proces wordt een persoon achter de tralies gezet, op dat moment is er dus nog geen uitspraak over schuld of onschuld of over een gepaste straf. Het komt dus voor dat iemand onterecht in voorlopige hechtenis wordt genomen. Het spreekt voor zich dat een dergelijke maatregel met de grootste omzichtigheid dient toegepast te worden. In België werd de voorlopige hechtenis aan strenge voorwaarden gekoppeld, bovendien heeft men er altijd naar gestreefd het voorlopige opsluitingen zo beperkt mogelijk te houden. Met het nieuwe wetsontwerp wordt het roer volledig omgegooid.

Eerst en vooral legt men het principe van zo beperkt mogelijke aanwending van de maatregel naast zich neer. Meer nog, de voorlopige hechtenis is één van de fundamentele in Verwilghen's visie op snelrecht.

Wie onder het snelrecht zal berecht worden, gaat zeker een paar dagen de bak in — maximum vijf in eerste aanleg. Het aantal mensen in voorarrest zal dus flink stijgen en dit terwijl men reeds lang aanklaagt dat de voorlopige hechtenis te veel wordt toegepast.

Samenzworen

In 1986 bestond in België meer dan de helft van de opsluitingen uit voorlopige hechtenissen. Dat is beduidend meer dan in Engeland of Duitsland. In feite is er een konstante stijging van het aantal en de duur van de voorlopige hechtenissen sinds 1900.

Ook wat betreft de toepassingsvoorwaarden wordt de oude filosofie verlaten. Professor Verstraeten: "Het ontwerp slaat een richting in die haaks staat op de ontwikkeling van de voorlopige hechteniswetgeving, sinds ons eerste wetboek van strafvordering van 1808. In al die tijd en in alle wetswijzigingen was er één konstante: een zo uitzonderlijk mogelijke toepassing van deze wetgeving. Sinds 1990 kan de voorlopige hechtenis slechts worden toegepast als dit absoluut noodzakelijk is voor de openbare veiligheid. De nieuwe snelrechtprocedure negeert deze voorwaarde."

Overigens werd in de wet van 1990 een bepaling opgenomen, waarvan men toen zei dat ze overbodig was wegens té evident, met name artikel zestien dat stelt:

"... de voorlopige hechtenis niet mag gebruikt worden als onmiddellijke bestraffing". Het wetsontwerp van Verwilghen maakt dit principe minder vanzelfsprekend. Verstraeten: "Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat met dit ontwerp mensen al een voorafgaande sanktionering wil laten ondergaan. Men wil de bevolking tonen dat mensen die opgepakt worden, een dag later niet zomaar naar huis kunnen gaan."

Opvallend is verder dat de onderzoeksrechter uit de procedure tot voorlopige hechtenis verdwijnt. Totnogtoe was de beslissing een persoon voorlopig gevangen te zetten en die hechtenis al dan niet te verlengen, aan hem voorbehouden. Als de minister van Justitie zijn zin krijgt, zal deze bevoegdheid toekomen aan de voorzitter van de snelrechtbank. Dat terwijl Verwilghen de commissie Dutroux nog liet schrijven dat de onderzoeksrechter een unieke en verantwoordelijke tussenpersoon was, wiens belang onderstreept diende te worden.

Vrijheid

Tenslotte stelt zich het probleem van de overvolle gevangenissen. De vraag waar deze voorlopig gedetineerden zullen terecht komen, lijkt nog niet beantwoord. Verstraeten: "De toepassing van dit systeem wordt afhankelijk gemaakt van vrijheidsberoving. Maar als men al de delinquenten die beantwoorden aan het profiel van dit ontwerp, vijf dagen in de gevangenis stopt,

dan stel ik mij vragen bij de capaciteiten van onze nu al overvolle gevangenissen." Bovendien wijzen criminologen erop dat een verblijf in de gevangenis jonge boefjes — die een voorname doelgroep vormen van de wet — meer kwaad doet dan goed. Ze komen in contact met echt criminele milieu en sociale stigmatisering. Vooral in het licht van de wens van de minister zelf om zoveel mogelijk op alternatieve straffen beroep te doen, lijkt de verplichte voorafgaande gevangenisstraf een gevaarlijke keuze. Verstraeten vraagt zich ook af of het probleem van het onveiligheidsgevoel kan oplossen door alle delinquenten die aan een bepaald tipe beantwoorden voor vijf dagen op te sluiten.

Het lijkt er dus op dat de minister in verband met de voorlopige hechtenis zich door weinig academici heeft laten inspireren — of enkel door diegenen die voor zijn kraam spreken. Daarmee volgt hij feitelijk de globale lijn van de Belgische strafrechtsgeschiedenis: die stamt uit de negentiende eeuw en is nooit aan een grondige herziening toegekomen, onder andere door een gebrek aan belangstelling. Een fragmentarische en kontradictorische snelwetgeving zal ons strafrecht er in elk geval niet op verbeteren.

Nicolas Cloet
Bart De Schrijver

Boutmans en Reve, Panopticon, ontwerp Wathelet tot herziening van de WVH.

Franse snelrecht geen na te volgen voorbeeld

Waarom je best geen bruine huidskleur hebt

De VLD verwijst naar de Franse snelrechtprocedure om het snelrecht van minister Verwiltgen te promoten. Maar dat snelle Franse politie-optreden is helemaal niet zo voorbeeldig als wordt beweerd. Een onderzoek van een Franse rechtsgeleerde uit 1987 toonde aan hoe selectief de Parijse politie optreedt. Het blijken vooral Noord-Afrikanen te zijn die snel de bajes invliegen.

Het snelrecht van minister van Justitie Marc Verwiltgen is grotendeels geënt op de voorstellen die zijn voorganger Melchior Wathelet in 1992 indiende. Daarvan kwam niet veel in huis. Wel bleef er een aanhangsel over in de wet van 11 juli 1994 betreffende de hervorming van de politierechtbanken en houdende een aantal bepalingen betreffende de versnelling en de modernisering van de strafrechtspleging. Deze wet laat toe dat verdachten tijdens vooronderzoeken binnen de tien dagen voor de rechter kunnen gesleept worden via rechtstreekse dagvaardingen of processen-verbaal. Maar door gebrek aan mensen en middelen werd deze procedure niet overal toegepast, tenzij in Brussel.

Om het snelrecht van minister Verwiltgen te promoten, verwijst de VLD graag naar het Franse snelrecht, meer bepaald de *comparution immédiate*. Substituut-prokureur Didier Van Der Noot, een van de voortrekkers van het systeem van de wet van 1994, liet zich in een interview met Knack nochtans negatief uit over het snelrecht zoals hij het in Parijs had bestudeerd. Van der Noot: "De Franse snelrechtprocedure behandelt vooral illegale immigranten die stelen om te overleven en zich drogeren om hun ellende te vergeten. Tijd voor bijkomend of maatschappelijk onderzoek is er zelden of nooit. (...) Of daarmee straat- en grootstedelijk geweld kan worden ingedijkt, is zeer de vraag."

Heterdaad

In Frankrijk, en vooral in Parijs, is de snelrechtprocedure al langer gemeengoed geworden in de dagelijkse politiepraktijk. Het Franse recht hanteert namelijk een soepele notie van het *flagrant délit*, of de betrapping op heterdaad. In het Belgische strafprocesrecht wordt 'heterdaad' uitgelegd als "de situatie waarin een misdrijf door de politiediensten wordt ontdekt terwijl het gepleegd wordt of terstond nadat het gepleegd is". Maar in Frankrijk wordt de 'heterdaad betrapping' enorm rekbaar toegepast, bijvoorbeeld op misdrijven die helemaal niet op heterdaad werden betrapt. Op den duur ontstaat de gewoonte bij de politiediensten om elke inbreuk te gaan beschouwen als een 'heterdaad betrapping'. Een dergelijke heterdaadprocedure heeft voor politiediensten als voordeel dat zij zondere bevoegdheden krijgen (arrestatie, huiszoeking, enzovoort) die ze anders niet hebben.

René Lévy, doctor in de rechten en kriminologie en navorsaar aan het Centre de recherches sociologiques sur le droit et les institutions pénales in Parijs, publiceerde al in 1987 een studie — *Du suspect au coupable, le travail de police judiciaire* — waarin hij het optreden van de Parijse politiediensten evalueerde. Dat het Parijse justitieapparaat vooral kleuringen bij de kraag vat, wijt hij aan het selectieve optreden van de politie. In zijn konklusie spreekt hij van een "selectieve kriminalisatie".

Wat professor Lévy vaak terugvond in de processen-verbaal was het woord 'type', wat verwijst naar de etnische afkomst van de persoon in kwestie; in de praktijk vooral een Noord-Afrikaanse afkomst. Lévy gebruikte vervolgens de variabele 'fysisch uiterlijk van een persoon' in een statistisch onderzoek waarin verder werd nagegaan of socio-economische afkomst, geslacht, al

dan niet legaal verblijf in het land en de familiale situatie van een persoon een invloed heeft op het gearresteerd of gerechtelijk vervolgd worden.

De personen met een Europees uiterlijk ontsnappen vaker dan de anderen aan een arrestatie, worden veel vlugger in vrijheid gesteld en minder frekwent voor de rechter gedaagd. Het tegenovergestelde geldt voor de mensen van Noord-Afrikaanse afkomst of uiterlijk: negen kansen op de tien worden zij gearresteerd. Een bijzonder kleine minderheid wordt vrijgelaten en maar liefst twee derden van deze groep wordt gerechtelijk vervolgd. De Noord-Afrikaanse afkomst primeert zelfs op alle andere variabelen en is de *lokeend* bij uitstek om in de bajes te vliegen.

Lévy wijst er op dat het selectieve optreden van de Parijse politie een groot gewicht heeft door de autonomie die de ordehandhavers kennen. Uit ander onderzoek van de Franse prof bleek dat de politie zelf de zaken kiest die ze aan het oordeel van het parket onderwerpt. Op die manier heeft zij een grote macht.

Boefje

Die macht van de politie om te selecteren is natuurlijk het grootst in een snelrechtprocedure. De resultaten van onderzoek van René Lévy zijn volgens professor emeritus Lode Van Outryve (kriminoloog aan de KU Leuven) nog steeds geldig om te wijzen op de risico's van een snelrechtprocedure in België. Ook de Liga voor de

Mensenrechten is niet opgezet met het Franse voorbeeld en waarschuwt voor een vorm van klassenjustitie. In haar kritiek is ze niet mals voor minister Verwiltgen. Paul Pataer, voorzitter van de Liga: "Na de aangekondigde studie over de relatie tussen criminaliteit en allochtonen, is dit een tweede initiatief dat in de eerste plaats gericht lijkt te zijn op een bepaalde etnische groep in onze samenleving. Het zullen in de praktijk vooral de gekleurde boefjes zijn die voor de snelrechter zullen verschijnen, zoals de praktijk in Frankrijk met de procedure van de comparution immédiate

duidelijk aantoonde. Ik heb dit zelf kunnen vaststellen toen ik met de Senaatskommissie voor justitie een studiebezoek bracht aan de Parijse rechtbanken. Ik vraag me af wanneer er eens werk wordt gemaakt van een snelle aanpak van grote fraudezaken, milieumisdaden, subsidiecarroussels en witteboordcriminaliteit?"

Bart De Schrijver
Nicolas Cloet

Bronnen: René Lévy *Du suspect au coupable: le travail de police judiciaire, 1987* & Knack van 3 november 1999.

De Volksunie juicht toe, de CVP knikt en de SP zwijgt

Snel politiek spel maken

Het moet blijkbaar allemaal nogal snel gaan. Vorige week zette de ministerraad het licht op groen voor een voorontwerp van wet betreffende het snelrecht. Maar Verwiltgen kreeg politieke tegenwind vanuit de hoek van koalitieleden Ecolo en PS. De Vlaamse groenen hebben hun bedenkingen. De Volksunie daarentegen is het met de grote lijnen eens.

In 1992 probeerde toenmalig Justitieminister Wathelet het ook al eens met een wetsontwerp "ter versnelling en modernisering van de strafrechtspleging". Dat kreeg toen bakken kritiek over zich heen, vooral vanuit de magistratuur. Maar ook uit politieke hoek: Eddy Boutmans van Agalev gewaagde van een aanzet tot "klassenjustitie" en een overbelasting van de gevangnissen. De advocaat, huidig staatssecretaris voor Ontwikkelingsamenwerking, heeft de gesprekken binnen de regering opgevolgd voor zijn partij: "Agalev heeft drie grote bezwaren tegen het voorontwerp zoals het er nu uitziet. Ten eerste legt men de verkeerde akcenten. Dit snelrecht is vooral gericht op de kleine criminaliteit. Het blijft vooral bij symptoombestrijding, want aan de opvang van deze kleine criminelen of alternatieve straffen heeft men blijkbaar niet gedacht. Verder is de vooropgestelde termijn voor de verdediging, vijf dagen, veel te kort en botst die zelfs met wettelijke richtlijnen."

Het gevaar bestaat volgens Boutmans dat men verglijdt naar een puur repressieve aanpak van de straatcriminaliteit: "Tenslot-

te vindt Agalev het levensnoodzakelijk dat er een evaluatie wordt gemaakt van het snelrecht zoals dat al enkele jaren in voege is in Brussel." Dat dat wel eens nuttig kan blijken te zijn, bewijst het Franse voorbeeld. Daaruit blijkt dat snelrecht in Parijs vooral migrantensnelrecht is.

Laurette

Agalev staat niet alleen met zijn kritiek. Haar zusterpartij Ecolo maar ook de Parti Socialiste, hanteren gelijkaardige juridische argumenten. Enkele dagen na de goedkeuring van het voorontwerp door de regering en dus ook de PS, kwam er kritiek vanwege Laurette Onkelinx en Elio Di Rupo. Zij vinden het wetsontwerp bij nader inzien mager juridisch onderbouwd. Het door hun ministers goedgekeurde voorontwerp zou moeten beperkt blijven tot de gevallen van betrapping op heterdaad. Dat is ook ongeveer de mening van de Raad van State, die in een voorlopig officieus schrijven aan Verwiltgen brandhout maakt van de vijfdaagstermijn. Tevens vindt het adviescollege dat de procedure voor het snelrecht de regels voor de voorlopige aanhouding bedreigt.

De Volksunie dan slaagt erin om ook van dit thema een kommunautair feestje te maken. In een persbericht aan Veto lezen we het volgende: "Na weken interne discussie was de regering het op vrijdag 22 oktober eindelijk eens geraakt over een 'procedure van onmiddellijke verschijning'. Dit was echter buiten de PS gerekend, die haar oude partikratische gewoontes niet

verleerd is," enzovoort. De VU is het wel in grote lijnen eens met het ontwerp. Het komt immers overeen met een VU-voorstel van augustus jongstleden, ingediend door kamerfractieleider Geert Bourgeois. Alleen vindt de partij het voorstel om drie rechtspersoon voor kamer te installeren "van het goede te veel". Ook bestaat er volgens hen het gevaar dat met de huidige procedure "eveneens al te zware misdrijven via de snelrechtprocedure behandeld kunnen worden."

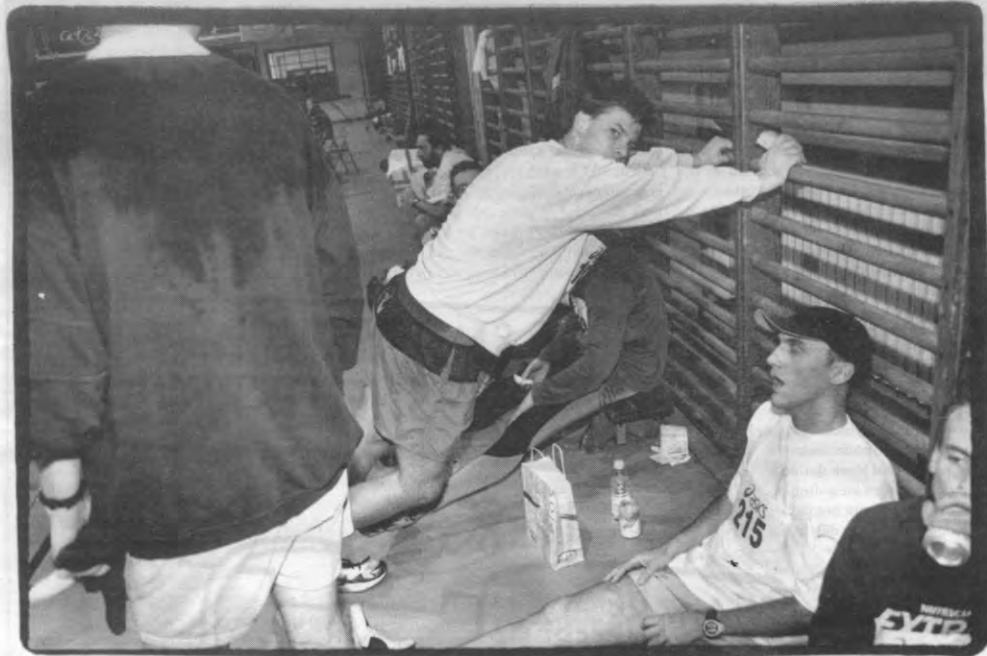
Regeringszaak

Ook de CVP is het eens met de invoering van een vorm van snelrecht. Volgens de CVP moet die wel kaderen binnen een "herstelrechtelijke visie op het strafrecht." Dat houdt in dat men niet alleen straft maar ook iets doet aan de opvang van zowel dader als slachtoffer. De SP houdt zich opvallend stil. Zij zitten weer in de regering.

Uiteindelijk zijn alle partijen het wel eens over de noodzaak of behoefte aan een vorm van snelrecht, maar ze leggen toch duidelijk verschillende akcenten. Die zullen de komende weken, zeker na het officiële advies van de Raad van State en het debat in het parlement, nog meer op de voorgrond treden. Het weze immers duidelijk dat het ontwerp zoals het nu op tafel ligt, vooral een VLD-PRL-ontwerp is. Te meer omdat minister Verwiltgen er een persoonlijke zaak van heeft gemaakt. Een regeringskrisis is het hem wel waard.

Dries Gilles

De jeugd krijgt terug karakter

(foto Jeroen Op de Beeck)

Donderdag 11 november was niet voor alle studenten een rustige vakantiedag om de oudstrijders te herdenken. Sportraad — een geling van Loko — zorgde immers voor een sportieve opvulling; een strijd waarin studenten hun loopshoenen aan de straatstenen overleveren met slechts één doel: het sportkot bereiken. De studentenmaraton kon weer van start gaan.

Van alle sportievelingen waren zij, die zich aan de eenentwintig kilometer waagden, de dappersten. Een gigantische sirkel werd voor hen uitgestippeld. Lopers die de tien kilometer wensten af te leggen, werden rond drie uur in de middag tot halverwege gevoerd met een bus. Als sardientjes in een blik werden ze afgevoerd tot midden in het schone Brabantse land. De ene al wat zelfzekerder dan de andere. Hier en daar was er nog een twijfelaar te bespeuren, die zich afvroeg of hij met de Lijn dan wel al lopend zou terugkeren. Doch, eens de deuren van het busje opengegooid en de blauwe, gezonde 'loperslucht' ingeademd, werd alle twijfel van de kaart geveegd gelopen. Vele jongens spurten eerst naar het struikgewas van de aanpalende huizen en *piesten* alsof hun leven ervan afhangt. Een vooruitziend loper heeft in de wedstrijd geen seconde te verliezen.

Loopvee

Het zweet zou voornamelijk langs de vaart Mechelen-Leuven vloeien. Gelukkig waren er de geruststellende bordjes met kilometeraanduiding en de standjes waar drank en bananen konden meegegrist worden. Lopers die het parcours kenden, hunkerden naar het moment dat de stellabrouwerij in zicht zou komen. Dan dook de studentenmaraton de stad in. Dat was dit jaar mogelijk doordat maanden op voorhand het parcours met de politie werd overlegd. De Leuvense politie zorgde op de dag zelf voor de veiligheid, de hekken in de stad en de omleiding van het verkeer.

In de stad volgde een 'dodelijk' eindje over harde kasseien en langsheen studentenkot, waar je deze keer nu niet even mocht binnenspringen. Gelukkig staken supporters achter de hekken een hart onder de riem.

Uiteindelijk liepen de studenten door de tunnel onder de ring, en kwam het Sportkot als een 'Santiago de Compostela' in zicht. Maar de lijdensweg was nog niet voorbij: net toen de lopers dachten uit te bollen, werden ze door Sportraad getraceerd op een mooi 'blokje rond de hoek' om het sportkot en omgeving eens te bewonderen.

Het gymnasium, eindbestemming van de maraton, had in de late namiddag iets

weg van het Walhalla, waar de gesneuvelde krijgers naartoe gaan. In de turnzaal van het Sportkot, waar een prikkelende damp van zweet en relaxatiespray hing, zat menig student op een bankje, zweetdruppeltjes op het voorhoofd, rood van de inspanning, wrijvend aan pijnlijke kuiten. Nog een geluk dat Sportraad niet alleen had gezorgd voor bananen *à volonté* maar ook voor massage. Zestig tweedekenners van Kine kregen dertig massage-bedjes ter beschikking

Uitslagen studentenmaraton

Totaal aangekomen lopers: 660

De top drie per categorie

21 kilometers lopen heren

1. Thore Martin 1u 14' 03"
2. Cronje Thys 1u 15' 16"
3. Van Assche Bruno 1u 15' 39"

21 kilometer lopen dames

1. D'Haene Katize 1u 30' 56"
2. Ghys Karen 1u 32' 20"
3. Spruytte Nele 1u 34' 20"

10 kilometer lopen heren

1. Van Loo Sven 30' 59"
2. Mezyers Tony 31' 34"
3. Huybrechts Jurgien 33' 57"

10 kilometer lopen dames

1. Vandenburg Sigrid 43' 01"
2. Sannels'Leentje 43' 05"
3. Jooris Inger 45' 06"

om hun kunsten uit te proberen op het loopvee dat in een lange rij stond aan te schuiven.

Rond zes uur 's avonds bolde de laatste loper binnen. Sportraad had buiten gezorgd voor een flashy podium waar de winnaar werden bekroond met allerlei prijzen. Ook een tiental sporters in rolstoel hadden deelgenomen. Ze waren opgetogen over de degelijke staat van het traject. Alleen in de tunnel hadden sommigen van hen even problemen om de steile helling op te rijden. Wat in het algemeen opviel was dat, in tegenstelling tot andere jaren, geen enkele student op een ludieke manier — verkleed, in een winkelkarretje of achteruit lopend — had deelgenomen. Of toch: ergens langs de Vaart liep na zes uur, achter de bezemwagen, nog een naakte jongeman. Kwatongen beweren dat het wel eens de preses van Germania geweest kan zijn.

Het zij zo. Misschien wordt sport terug au serieux genomen en krijgt 'de jeugd' terug 'karakter', zoals 'die van vroeger'.

Nathalie Van Leuven
Bart De Schrijver

Schema's Interfakultaire Bekercompetities

Voetbal Heren

ma 15/11, 19u (K)	Germania - Bios (A1)	Portulaca
ma 15/11, 20u (K)	Portulaca - Pedagogie (A2)	Germania
ma 15/11, 21u (T3)	Alfa - Farma (A3)	Medica
ma 15/11, 22u (T3)	Medica - Terbank (B1)	Alfa
di 16/11, 19u (K)	NFK - Katechetika (B2)	H. Geest
di 16/11, 20u (K)	H. Geest - Politika (B3)	NFK
di 16/11, 22u (T3)	LBK - Groep T (C3)	Romania
do 18/11, 19u (T3)	Chemika - Historia (C4)	Salvast
do 18/11, 20u (T3)	Salvast - Ekonomika (D2)	Chemika
do 18/11, 21u (T3)	VRG - Justus Lipsius (D3)	VTK
do 18/11, 22u (T3)	VTK - Wina (D4)	VRG
di 23/11, 19u (K)	Romania - Pauscollege (C2)	LBK

wo 17/11, 21u

wo 17/11, 22u	Camillo Torres - Terbank (B4)
do 18/11, 20u	Groep T2 - VTK (C1)
do 18/11, 21u	Merkator - Pedagogie (C2)
do 18/11, 22u	Crimen - NFK (C3)
ma 22/11, 19u	Veto - Politika 2 (C4)
ma 22/11, 20u	Groenveld - Chemika (D2)
ma 22/11, 21u	Farma - Historia (D3)
ma 22/11, 22u	Justus Lipsius - Medisoc (D4)
	Politika - LBK (D5)

Minivoetbal dames

di 23/11, 17u	VRG — LBK	Historia
di 23/11, 18u	Cité-Historia	Wina
di 23/11, 19u	Reynaert - Groep T	Alfa
di 23/11, 20u	Merkator — Farma	Pedagogie
di 23/11, 21u	Wina — Alfa	Cité
di 23/11, 22u	Pedagogie — Germania	Reynaert

Volleybal Heren

di 16/11, 20u (KB)	Historia — LBK	Justus Lipsius
di 16/11, 21u (KB)	Justus Lipsius — Medica	LBK
do 18/11, 20u (KB)	Crimen — Politika	VTK
do 18/11, 21u (KB)	Politika 2 — VTK	Crimen
do 18/11, 22u (KB)	Ekonomika — Pedagogie	Politika

Basket Heren

di 16/11, 21u (DN)	Bios — Terbank	Ekonomika
di 16/11, 22u (DN)	Ekonomika — Alfa	Bios
wo 17/11, 20u (DN)	LBK — Politika	NFK
wo 17/11, 21u (DN)	Medica — NFK	Politika
wo 17/11, 21u (DN)	Groep T 2 — Crimen	LBK
wo 17/11, 22u (DN)	Wina — Pauscollege	Groep T
wo 17/11, 22u (DN)	VRG - Justus Lipsius	Crimen
di 23/11, 21u (DN)	Groep T — Medisoc	Klio
di 23/11, 22u (DN)	Klio — Historia	Medisoc
di 23/11, 22u (DN)	VTK — Cité	Wina

Voetbal dames

di 16/11, 21u (T3)	Katechetika - Camillo Torres	VRG
di 23/11, 19u (T3)	Apollon — LBK	Germania
di 23/11, 20u (K)	VRG — Germania	Katechetika

Minivoetbal Heren

ma 15/11, 20u	Klio - Romania (A1)
ma 15/11, 21u	Wina - Groenveld 2 (A2)
ma 15/11, 22u	H. Geest - Cité (A3)
di 16/11, 20u	Pauscollege - Portulaca (A4)
di 16/11, 21u	Geologie - VRG (B1)
di 16/11, 22u	Alfa - Salvast (B2)
wo 17/11, 20u	Germania - Groep T (B3)

Bij de heren en bij volleybal dames wordt in een eerste ronde gewerkt met rechtstreekse uitschakeling.

T3 is het verlichte grasveld, K is het kunstgrasveld, KB = KB-sporthal, DN = sporthal De Nayer, de minivoetbal vindt telkens plaats op het rode, polyvalente terrein. De ploeg in de laatste kolom zorgt voor een scheidsrechter.

(fdk)

Cuba richt gratis internationale geneeskundefakulteit op

Wat is het verschil tussen de Cubaanse en Filippijnse samenwerking en wat heeft dit te maken met de kloof tussen Noord en Zuid? Drie weken geleden konden de Leuvense studenten in Aula Maria Theresia discussiëren met Renato, een Filippijnse studentenleider en met Miriam, de voorzitter van de grootste jeugdbeweging van Cuba.

De twee studenten werden uitgenodigd door Worldshake; een initiatief van 41 organisaties uit het Vlaamse jeugdwerk en de derdewereld-beweging waaronder NCOs, Broederlijk Delen, maar ook de Anti-Imperialistische Bond en de Filippijnengroepen België. Samen werken zij aan de verbreding van de discussie rondom Noord-Zuid verhoudingen. Worldshake wil werken aan een mondiaal jongerenstatement gericht aan beleidsverantwoordelijken waarin jongeren structurele oplossingen naar voor schuiven.

Renato Reyes (24 jaar) is de voorzitter van de nationale studentenkoepel van de Filippijnen. Miriam Martin Gonzalez is voorzitter van de Pioniers, de grootste jeugdbeweging van Cuba. Beide jongeren nemen een radicale houding aan ten aanzien van de derdewereld-problemen. Maar wat voor het westen lijkt op ouderwetse, marxistische analyses, is voor hen iets heel concreets. Het leven en 'overleven' van Filippijnse jongeren is immers niet zo vanzelfsprekend als bij ons.

Renato: «Terwijl Cuba zich door de revolutie van 1959 bevrijdde van de Amerikanen, bleef de VS-overheersing op de Filippijnen bestaan. De twee landen kenden een compleet andere maatschappelijke evolutie. In de Filippijnen is de kloof tussen arm en rijk enorm groot. Eén procent van de bevolking bezit veertig procent van alle rijkdommen. De westerse geïndustrialiseerde landen controleren de grondstoffen en rijkdommen van de derdewereld. De Filippijnse staat verzet zich hier niet tegen. De grondwet werd zelfs gewijzigd om het buitenlands eigendomsrecht van grond, massamedia en diensten mogelijk te maken. Op die manier konden de kapitalistische mogendheden heel de Filippijnen kopen.»

Miriam: «Cuba verzicht grotendeels met de rest van de derdewereld, er geldt een gelijkheidsprincipe, niet alleen voor de wet maar ook in alle voordelen die het land biedt. Nu is er bijvoorbeeld een nieuw systeem dat het toerisme bevordert. Die deviezen worden niet gebruikt door individuen maar worden binnengebracht in het economisch systeem van de staat.»

«Cuba wil zich buiten dat uitbuitings-systeem stellen maar blijft wel tot de wereld behoren. De Verenigde Staten verbieden het om het simpelste aspiratie uit te voeren naar Cuba. Dus ook Cuba ondergaat hetzelfde lot. als de rest van de derdewereld. Ze moeten het maar zien te roeien.»

Veto: In de Filippijnen voert een guerrilla op het platteland een oorlog tegen het regeringsleger. Zijn er ook nog vormen van ongewapend verzet?

Renato: «Het Filippijnse verzet is georganiseerd door verschillende patriotische organisaties die strijden voor nationale bevrijding en democratie. Er is zowel legaal als niet legaal verzet. Maar de bittere armoede drijft vooral de boeren ertoe te grijpen naar de niet legale manier van verzet. De geschiedenis van het Filippijnse volk is trouwens ontstaan uit de gewapende strijd tegen Spaanse en andere kolonisatoren. Het is een historisch feit dat elke keer er onderdrukking is, je het de mensen niet kwalijk kan nemen om te vechten. De twee manieren van verzet zijn natuurlijk verschillend; maar de doeleinden zijn dezelfde: het

(foto Katelijne Beerten)

installeren van democratie.»

Veto: Op welke manier is er in Cuba verzet tegen de economische situatie?

Miriam: «Alleen al in de manier waarop we erin slagen om het land staande te houden, dat is al een vorm van verzet. Voor 1989 hadden wij alleen handelsrelaties met de socialistische landen en sedert tien jaar hebben wij die relaties ferm moeten uitbreiden met nieuwe partners. Dat is de belangrijkste vorm van verzet. Economisch zaten we begin jaren negentig evenwel aan de grond. We hebben de hervorming van de economie altijd kunnen doen met behoud van de verworvenheden van de revolutie en de mensen betrekken bij allerlei mogelijke initiatieven om nieuwe invullingen te geven aan economie en politiek.»

Revolutie

Veto: Kunnen de Cubanen, na jaren embargo, weinig verandering in het politiek systeem van hun land en de ineenstorting van de USSR, nog vasthouden aan hun revolutie?

Miriam: «Voor ons is het tamelijk simpel. Wij liggen op nog geen 150 kilometer verwijderd van de grootste, kapitalistische wereldmacht. Het is dus ofwel het socialisme behouden en verdedigen, ofwel geven we het op en worden we binnen de kortste keren een neokolonie van de Verenigde Staten. Wij zijn hun kolonie geweest, vijftig jaar geleden, en er zijn nog oudere Cubanen die weten wat dat betekent. Van 1889 tot 1959 hebben we geleefd met honger, analfabetisme en repressie.»

Veto: Wat is de rol van de jongeren- en studentenbewegingen?

Renato: «Jonge mensen zitten in een goede situatie om te participeren in de verandering van een samenleving. Mensen die studeren kunnen ideeën ontwikkelen en die ook verspreiden. Het zijn opiniemakers. Zij kunnen de manier veranderen waarop mensen denken. Ze hebben meer tijd en energie om voor de zaak te werken. Maar jonge mensen alleen kunnen de samenleving niet veranderen. Vooral de studenten zijn maar een klein segment van de samenleving. Ze moeten banden maken andere maatschappelijke groepen.»

Veto: De Cubaanse studentenbeweging zit sterk ingebed in een politiek systeem. Op welke manier uit zij zich of onderneemt zij acties?

Miriam: «Elke week worden er duizenden uren radiobereichten uitgezonden vanuit de Verenigde Staten om de mensen te beïnvloeden. Wij zien het als onze taak om de mensen uit te leggen en tegen die propaganda in te gaan. De Verenigde Staten hebben, door recent vrijgegeven documenten, moeten toegeven dat ze altijd al het plan hadden om ons land te destabiliseren. Studenten uit de rechten van bij ons, gaan die documenten gebruiken om de VS internationaal aan te klagen. Ze hebben een rechtszaak bij het Internationaal Gerechtshof ingeleid.»

Veto: Hoe kijken jullie naar de westerse jongeren- of studentenbewegingen?

Renato: «Wij zijn geïnteresseerd in de manier waarop jullie zich organiseren. Maar ik stel vast dat de studenten in het westen de neiging hebben om onverschillig te zijn. Dat komt wellicht omdat ze geen honger of lijden gekend hebben. Het is een uitdaging voor de studentenbewegingen in de eerste

wereldlanden om interesse te wekken bij jonge mensen en hen te motiveren om niet onverschillig en apolitek te zijn. Ze moeten hen motiveren om solidair te zijn met jongere mensen uit het Zuiden, om ook hun bijdrage te leveren aan de poging om de situatie te veranderen. Dat kan gaan van simpele e-mails om steun te betuigen, tot kleren en medicijnen. En dat is dus niet alleen naar het nieuws van CNN kijken, het is écht weten wat er gaande is en ook jouw bijdrage leveren, hoe klein het ook is. Een boodschap via e-mail sturen is een groot gebaar. Dan voelen wij ons niet alleen in de strijd.»

Veto: Hoe evalueren jullie de ontwikkelingsamenwerking van het westen?

Renato: «Je moet je eerst afvragen waar die hulp heen gaat. Als die in handen komt van corrupte overheden of geïnvesteerd wordt in projecten van multinationals dan stel ik mijn veto. De ontwikkelingssteun moet gaan naar instellingen die in dienst staan van de bevolking. Het is echter een feit dat meestal wordt samengewerkt met de plaatselijke overheid, ook al is die corrupt en onderdrukkend. Daarom moeten de ontwikkelingsorganisaties kiezen aan welke kant ze staan.»

Veto: Wat vindt je dan van acties zoals Broederlijk Delen, die ontwikkelingshulp sturen zonder enige politieke stellingname?

Renato: «Op korte termijn kan dat zijn vruchten afleveren. Het kan zorgen voor vele directe noden. Maar het zou daar niet mogen stoppen. Geen politieke keuze maken is ook een keuze, namelijk het bestaan van een systeem aanvaardt. Het probleem moet ook structureel aangepakt worden, tot bij de wortels. Op langere termijn is er dus meer nodig dan mensen waterpompijts te geven. Je moet de manier wijzigen waarop het uitbuitingsstelsel werkt. Wat een ontwikkelingsorganisatie nu realiseert, kan binnen enkele maanden verwoest worden door een andere corrupte overheid.»

Miriam: «Het is eerder logisch dat er ontwikkelingshulp is. Tachtig procent van de wereldbevolking woont immers in de derdewereld. Maar de bedragen die westerse landen aan ontwikkelingshulp geven zijn nog steeds zéér laag. De belangrijkste manier van ontwikkelingshulp is een rechtvaardiger economisch systeem en niet elk jaar een aantal procenten van hun rijkdom afstaan. Kijk maar naar de buitenlandse schulden en de enorme interesten. Eigenlijk betalen wij meer terug aan het Noorden door die interesten dan dat we ontvangen aan ontwikkelingshulp.»

«Cuba, dat toch ook een ontwikkelingsland is, geeft zelf ontwikkelingshulp aan andere Latijns-Amerikaanse landen. Toen vorig jaar de orkaan Mitch uitbrak, heeft Cuba tweeduizend dokters gestuurd om in de meest overbergzame gebieden hulp te verlenen. Ze leerden er ook de mensen zichzelf te beschermen en preventief ziektes te voorkomen.»

«Na het optreden van die arts en besloot Cuba om een internationale geneeskundefakulteit op te richten. Er zijn daar nu drieduizend studenten die gratis een medische opleiding krijgen. Die worden achteraf uitgestuurd naar hun eigen land, want in Cuba hebben we genoeg artsen.»

Veto: Hoe zien jullie de kloof tussen rijk en arm evolueren?

Renato: «zoals het er nu naar uitziet, wordt de crisis steeds erger. Lonen worden steeds lager omwille van de devaluaties van de munten. Maar wat je nu vaststelt, is dat het monopolistisch kapitalisme zit ineen stort. Kijk maar naar wat er is gebeurd in de Aziatische tijger-landen, zoals Zuid-Korea en Japan. Dit zet meer en meer mensen aan tot denken.»

Veto: Wanneer een derdewereldland dan een revolutie doorvoert en blijft doorvoeren, dreigt het zichzelf dan niet economisch en politiek steeds verder te isoleren, zoals Cuba?

Miriam: «Isolatie is geen keuze. Het wordt je opgedrongen. Cuba wou nooit geïsoleerd worden. Tenslotte gaat het niet om oorlog voeren. De bedoeling is om op een eerlijke manier te handelen. Niet zoals dat nu gebeurt, vanuit een éézijdige economische relatie.»

Bart De Schrijver
Kris Jacobs

“Gelukkig kan je die geurtjes gemakkelijk wegwassen”

Wie nog nooit een laboratorium langs de binnenkant gezien heeft, kan zich onmogelijk inbeelden hoe het is om een hele dag tussen de proefbuisjes, bunzenbranders en potjes natriumchloride te vertoeven. Opdat u toch enigzins de sfeer kan opsmuiven uit blok F van de kampus Arenberg, vroegen we Bieke en David, twee studenten uit de eerste licentie scheikunde, naar hun ervaringen in het labo.

Veto: Jullie brengen zeer vele uren in laboratoria door. Hoe voelt een chemiestudent zich na dat vermoeiende praktijkwerk?

David: «De uren die we in het labo spenderen lopen op naarmate je vordert in je studie. In eerste kan hebben we drie uren lab per week, in tweede kan zitten we ginds een hele maandag. Vanaf eerste lic hebben we organische, fysische, anorganische en analytische scheikunde. We spenderen dan vierentwintig uren per week aan laboratoriumwerk: woensdag, donderdag en vrijdag van halfnegen 's ochtends tot halftzes 's avonds, met één uur middagpauze. Na zo'n dag ben je echt bekap. Je ruikt dan vaak naar allerlei producten, maar gelukkig kan je die geurtjes gemakkelijk wegwassen.»

Bieke: «Wanneer we met gevaarlijke stoffen werken, gebeurt het wel eens dat je hoofdpijn hebt als je thuiskomt. Maar de eventuele kwaaltjes die we eraan overhouden, zijn gelukkig maar van korte duur.»

Kanker

Veto: Krijgen jullie voldoende begeleiding van je professoren, als jullie met gevaarlijke producten moeten werken?

Bieke: «In de tweede kandidatuur worden we zeer goed geïnformeerd over de risico's die het werken met bepaalde producten met zich meebrengt en over wat je moet doen als er iets onverwachts zou gebeuren. Daardoor kunnen we in de eerste licentie

meer op eigen houtje werken. Zo'n voorbereiding is echt nodig, want vooral bij organische scheikunde werken we al eens met gevaarlijke producten. Maar op alle flessen staan R- en S-zinnen, risk- en safe-zinnen, die aanduiden of de inhoud al dan niet gevaarlijk is. Je moet dan beschermingsmaatregelen nemen, zoals veiligheidshandschoenen en een veiligheidsbril dragen.»

«Als we echt met gevaarlijke producten moeten werken, nemen we de nodige veiligheidsmaatregelen en dragen we bijvoorbeeld handschoenen. De meest gevaarlijke, zoals dichroommetaan en chloroform, mijden we gewoon en proberen we te vervangen door andere stoffen. We werken natuurlijk ook met kanker- en verwekkende stoffen en hiervan kan je op korte termijn niet zien of je er een blijvend letsel aan overhoudt. De kans hierop is zeer klein, maar ze bestaat wel.»

Veto: Gebeuren er in het labo wel eens zware ongelukken?

Bieke: «Heel zelden. Vorig jaar is er iemand in het ziekenhuis terechtgekomen omdat er een waterstofchloride-gasfles ontploft was, en twee weken geleden liep iemand tweedegraadsbrandwonden op door een verkeerde stof in een afvalbak te doen, maar normaal gebeuren er niet echt ongelukken.»

Gootsteen

Veto: Naar de buitenwereld toe staan de mensen van scheikunde bekend als serieuze milieuvuilers. In hoeverre stemt dit overeen met de werkelijkheid?

Bieke: «Dat beeld klopt niet. We leren in de tweede kandidatuur op een milieubewuste manier omgaan met producten. Sommige producten gaan wel door de gootsteen, zoals zouten en lichte zuren die

(foto Pieter Van der Aa)

met heel veel water verdund zijn, maar de rest wordt in aparte recuperatievaten gedaan. Deze worden door de KU Leuven verzameld en daarna opgehaald. Wat er daarna precies mee gebeurt, weet ik niet met zekerheid. Ik denk dat de meeste stoffen gewoon verbrand worden. Daarnaast zijn er een aantal stoffen die men probeert te recyclen en te herwinnen. Dat doet men ook om economische redenen. Al die producten zijn immers niet echt goedkoop.»

David: «Normaal gezien mogen wij niets door de gootsteen gieten, maar het gebeurt soms wel. Maar dan kijk je altijd na af het

produkt schadelijk is of niet en of het voldoende verdund is. Er zijn trouwens voor alle producten aparte afvalbussen voorzien.»

Veto: Hoe is de sfeer tussen de studenten onderling?

David: «Die is goed. Het hangt er natuurlijk af van wat je er zelf van maakt, maar anders overleef je het niet. Tijdens analytische scheikunde worden er geregeld watergevechten gehouden. En wanneer er iemand onder de veiligheidsdouche doorloopt, durven we al eens aan het touwtje te trekken.»

Bieke: «Meestal is de sfeer hier heel goed. Dat moet ook wel als je drie dagen constant bij elkaar staat. We halen met elkaar ook geregeld grapjes uit. In de gang staat bijvoorbeeld een ijsbak waaruit we ijs moeten halen om dingen af te koelen. Daar past net één kleine persoon in en geregeld wordt er wel eens iemand opgepakt en erin gestopt.»

Veto: Vinden jullie dat al die uren die je in het labo doorbrengt nuttig zijn?

David: «Zeker en vast. Bij scheikunde is vooral de praktijk belangrijk. In het labo doen we hands on experience op. We leren de technieken die nodig zijn om later in een labo te werken en hoe we op een veilige en milieubewuste manier met producten moeten omgaan.»

Veto: Had je voor je aan je studie scheikunde begon al een bepaald beeld over het labo?

Bieke: «Je hebt daar echt geen flauw idee van. Je moet trouwens ook kiezen tussen biochemie en scheikunde en bij biochemie krijg je veel minder labo.»

David: «Ik moet toegeven dat het veel zwaarder uitvalt dan ik verwacht had. Vooral al alle proeven mislukken, valt het echt niet mee. Maar als je op je tanden bijt, loopt het wel los.»

Heidi Van Hout
Reinout Depoorter

Van Hove regisseert India Song van Duras

De plafondventilator draait met de snelheid van een nachtmerrie

India Song van Marguerite Duras is zeker en vast een buitenbeentje in de theaterliteratuur. Ivo Van Hove en het Zuidelijk Toneel zijn erin geslaagd met glans een onmogelijk te spelen geacht stuk te brengen, dat het gevecht van de mens met zichzelf, de passie en het lijden verhaalt. Men wil niet zozeer een schouwtonel tonen, maar de ziel van elke toeschouwer raken.

Het verhaal, als dat al het juiste woord is, presenteert een onmogelijke liefde tussen Anne-Marie Stretter, de vrouw van een Franse ambassadeur, en een vice-konsul. De vice-konsul pleegt zelfmoord. Zonder te beseffen dat ze door haar onmogelijke passie de dood herbergt, gaat ze uiteindelijk zelf ten onder aan de demonen van die passie.

Zoals steeds bij Duras zuigt de vrouw, Anne-Marie Stretter, alle verlangens naar zich toe. De mysterieuze dame neemt in het stuk alle mogelijke gezichten van de vrouw aan: ze fungeert als echtgenote, hoer, moeder en minnares. Stretter koestert een passie, die in wezen een diep verlangen naar eenheid met de ander is maar gaat ten onder omdat ze niet in staat is dat verlangen vast te houden. Gevangen in een web

van mannelijke objectivering, worstelend met de onleefbaarheid van het leven en met de schoonheid van haar passie die gedoemd is om te moeten verdwijnen.

Marguerite Duras, zelf opgegroeid in Indo-China, creëerde de perfecte biootop voor Stretter's passieverhaal: het koloniale India van de jaren dertig. Een onvatbaar land, onmetelijk, uitgehongerd en verpauperd waar de stank van lepra huist. Die sfeer wordt belichaamd door een bedelares. Daartegenover staat de koloniale heerszucht van verwerende westerlingen, die in hun hoogmoed denken te kunnen ontsnappen aan de eenzame onleefbaarheid. Duras spint een mooie parallel: de bedelares is het onleefbare India en wordt haast een dier, een stuk Indiase miserie, een levende dode — en Stretter aanvaardt de dood. Beiden aanvaardt het onleefbare.

Heel die verhaallijn wordt geschraagd door vier stemmen, van personages die je niet te zien krijgt. Ze roepen herinneringen aan Stretter op, evokeren sfeerbeeld en beïnvloeden elkaar. Eerst hebben de stemmen weinig uitstaans met het verhaal, maar al gauw maken ze zich meester van wat er op de scène gebeurt, tot ze hun eigen verhaal gaan vertellen dat midden in het andere zweeft.

Het spel met de stemmen opent een belangrijke poort naar de in wezen herme-

tische denkwereld van Duras. De schrijfster zet in haar theaterliteratuur het principe 'naar literatuur kijken' of anders gezegd 'teater lezen' centraal. Het kijken naar beelden is voor haar een kwasi fascistoïde drang naar heerszucht: "Kijken is beheersen door de blik". Daartegenover staat het lezen, waardoor je een verhaal oproept, maar niet voor je blik. Alles speelt zich af in de interne, donkere ruimte van de verbeelding, in de innerlijkheid, waar de mens gebeurtenissen construeert omdat hij ze niet zien kan. Vandaar de stemmen, waarmee elke toeschouwer zelf het geheim van Stretter kan trachten te achterhalen. Het publiek handelt.

Demonen

Regisseur Ivo van Hove heeft het aangedurfd om dit onspeelbare stuk met zo'n moeilijke teatervisie toch op de planken te brengen. Het Zuidelijk Toneel slaagt er wonderwel in. Samen met vaste decorateur Jan Versweyeld zette Van Hove een minikosmos op, waar de toeschouwer effectief Duras's verhaal kan ervaren in zijn eigen donkere ruimte. Door het openbreken van de vaste teaterstructuur — een deel van het publiek komt terecht in een soort adventure-seats op het podium — en door de ambiguïteit van geluiden, muziek, kontras-

ten en stemmen, zelfs door geuren die zich verspreiden, sleept Van Hove iedereen mee in de carroussel van verlangens rond Stretter. In de lijn van Duras's bedoeling krijgt de toeschouwer de kans het passieverhaal te 'lezen' en kan dus 'handelen' ofte een eigen constructie opbouwen in zijn geest.

Zoiets vergt natuurlijk een grote openheid en kwetsbaarheid, maar als je meewilt, dan vreet Van Hove's regie zich een weg naar je ziel. Zijn onrustwekkende mix van realisme en poëzie creëert een makabere rust, een immense, ijzeren, draaiende ventilator suggereert dan weer vurige interne spanningen. Dit contrast is bijwijlen haast ondraaglijk. Het gebrek aan dialoog tussen de personages verscherpt pijnlijk hoe eenzaam ze zijn, zij die in hun passie zo vurig verlangen naar eenheid met de ander. De enkele uitbarstingen generen en storen, doelbewust, de rust van het geheel. Enkel de afwezige stemmen braken hun verhaal uit.

De voorstelling maakt duidelijk wat een worsteling met de demonen van de passie teweegbrengt: lijden, lijden en nog eens lijden. Stretter wordt er verpletterend melancholisch van, wat Chris Nietvelt mooi vertolkt door een vreemde afwezigheid in haar spel. De vice-konsul vertaalt zijn lijden in woede en sadisme die brutaal de zaal ingeslingerd worden. Er komt geen verlossing voor Anne-Marie Stretter. Zij kent enkel de makabere achterkant van het verlangen: het lijden, de schaduwzijde van het leven, de eeuwige valkuil van de passie. Dat heeft Ivo van Hove in zijn niet te missen voorstelling perfect begrepen.

Bart Boonen

India Song speelt dinsdag 16 november in de Schouwburg om 20 uur (inleiding in de Foyer om 19 uur).

Opnames film Mariken in Leuven

Middeleeuwen komen tot leven in het Begijnhof

Vorige week werd het Leuvense Begijnhof voor het laatst gebruikt als decor voor Mariken, een nieuwe film van de Nederlandse regisseur André Van Duren. Deze Nederlands-Belgische ko-productie is gebaseerd op het gelijknamige boek, op zijn beurt losjes geïnspireerd door het overbekende, Middelnederlandse rederijersdrama Mariken van Nieumeghen. Met hoofdrollen voor Dora Vandergroen, Jan Declair en Dorien Vandebroek als Mariken, heeft de film ook een belangrijke Belgische inbreng.

In het originele verhaal is Mariken van Nieumeghen een tienjarig weesmeisje dat haar hele leven in een bos heeft gewoond, samen met een oude man die haar opvoede. Op een dag besluit zij haar moeder te gaan zoeken en trekt naar de stad. Daar is zij toeschouwer van een wagenspel en raakt vooral onder de indruk van een acteur die de duivel speelt. Mariken sluit zich aan bij het teatergezelschap en trekt zeven dagen met hen op. In die zeven dagen leert Mariken de wereld en het leven kennen, om daarna toch weer terug te keren naar

de oude man, het bos en haar vertrouwde wereld.

De hoofdactrice Dorien Vandebroek, die de rol van Mariken speelt, is ondanks haar jonge leeftijd — elf jaar — al zeer ervaren. Ze speelde in de film *Als Maria op 't zolder* die in Nederland een Gouden Kalf won en had al op haar zevende een rol in de *Vliegende Doos* van Bart Peeters. Regisseur Van Duren denkt dat het voor geen enkele regisseur, "tenzij hij een pedofiel is", echt een plezier is om met kinderen te werken. Maar Dorien is volgens hem een uitzonderlijk talent. Jan Declair heeft de rol van pleegvader van Mariken. Dora

"Het is voor een regisseur echt geen plezier om met kinderen te werken tenzij hij een pedofiel is"

Vandergroen speelt de gravin.

Het was niet gemakkelijk een geschikte lokatie te vinden. Men zocht een stad met

(foto Pieter Van der Aa)

een middeleeuwse look. Na enkele Nederlandse stadjes te hebben afgeschuimd en een bezoekje aan het openluchtmuseum Bokrijk, besloot de regisseur uit te wijken naar het Leuvense Begijnhof.

regenbuien degenererde tot een zompige drek.

Kristof D'Exelle

De film *Mariken* komt in de bioscoop in mei of juni van volgend jaar.

To the Sea van Annik Leroy als tweede film van New Harvest Special

Van beek over ideologie tot de Zwarte Zee

Met de filmreeks 'New Harvest Special' probeert het Stuc experimentele en omstreden films te brengen die her en der van internationale festivals worden geplukt. De tweede film uit de reeks, *To the Sea* van Annik Leroy, zal weliswaar nooit als omstreden de filmgeschiedenis ingaan, maar zal als avantgardistische documentaire nog niet zo snel een evenknie gevonden hebben. *To the Sea* brengt in zijn genre immers een uniek en knap staaltje kamerawerk.

Ook na de indrukwekkende openingsfilm *The Cruise* van Bennet Miller blijft de Harvest-reeks boeiend materiaal oogsten. De tweede film in het rijtje is van Belgische makelij, meer bepaald van de sineaste Annik Leroy, die onder meer aan Sint-Lukas doceert. Haar film is net als *The Cruise* een reisdocument en beroept zich dus zowel op de status van reisfilm als op die van documentaire. Toch belanden we bij Leroy in een heel andere atmosfeer dan bij de vorige film. Waar de toeschouwers met Miller nog bleven rondcruisen in New York, kunnen ze nu daadwerkelijk op reis gaan. *To the Sea* (of *Vers la Mer* zoals de film in zijn originele versie heet) volgt immers de loop van de Donau van bron tot monding. Dit uitgangspunt zorgt voor aparte natuurbeelden — water staat immers centraal in deze film —, maar creëert tegelijkertijd een bijzondere kennismaking met de meest uiteenlopende culturen. Landschappen en steden wisselen elkaar af in een film die geen enkele pretentie maar wel een pittig karakter bezit.

Snoepen

De Donau is bijna drieduizend kilometer lang en strekt zich maar liefst over zes landen uit. Op zijn tocht door Midden- en Oost-Europa doet de "schöne blaue Donau" zo maar eventjes vier hoofdsteden aan: Wenen, Bratislava, Boedapest en Belgrado. Een ideaal gegeven om een snoepreisje uit

te werken, zo lijkt het wel. Wie echter gedacht had dat *To the Sea* de vorm zou aannemen van een toeristische idylle, is aan het verkeerde adres. Niet alleen wordt het walsende "schöne blau" vervangen door een melancholisch zwart-wit, ook de benadering van het thema hoort niet onmiddellijk thuis in een of andere banale reisbrochure. De landen waar de Donau doorstroomt, zijn immers stuk voor stuk zwaar getroffen geweest door oorlog en de impact van totalitaire regimes. Als Leroy de bewoners van de Donau-oevers aan het woord laat, getuigen die telkens opnieuw van de vernieling door oorlog en geweld.

Marx

To the Sea is een zeer eigenzinnige documentaire. Dit betekent echter niet dat Leroy academische praktijken aanwendt om haar onderwerp in beeld te brengen. De film is behoorlijk experimenteel, maar blijft doorgaans zeer toegankelijk. Leroy lijkt enkel te registreren wat zich onderweg aanbiedt. Niets is natuurlijk minder waar. De regisseur gaat op zoek naar de achterbuurten van grote steden, waar ze de schrijnende verhalen bij wijze van spreken voor het oprapen heeft. Zo brengt ze vanuit een kennelijk subjectief perspectief objectieve verhalen over armoede en etnisch geweld. Het is wel jammer dat Leroy het trage ritme van de Donau zo nauwgezet mogelijk wil weergeven, wat ertoe leidt dat er niet genoeg vaart in de film zit en verveling af en toe de kop opsteekt.

De film vangt aan als de Donau nog een beekje is, in het Duitse Zwarte Woud, op een ogenblik dat het hele woud ondergesneeuwd is. Men hoort de rivier kabbelend, terwijl muziek van Schubert de camera begeleidt. Geleidelijk aan gaat het dan stroomafwaarts naar Wenen en Boedapest, twee steden waar de tweede wereldoorlog de nodige sporen heeft nagelaten. In het Weense "Karl Marx-Hof" vertellen gepensioneerde dames hoe zij zich het begin van die oorlog nog levendig kunnen herinneren: op 12 februari 1934 brak voor hen de

ellende uit. Toen werd immers de Oostenrijkse socialistische partij verboden. Nu zijn ze blij dat ze in een sociaal woonproject kunnen genieten van de verwezenlijkingen van de welvaartstaat. Tussen Oostenrijk en Hongarije toont de Donau dan één van haar andere gedaantes, die van grensrivier tijdens de Koude Oorlog tussen een land uit het westen en een voormalig oostblokland. Jongeren beleven er een totaal nieuwe ervaring in hun leven: kunnen zwemmen in de rivier naast hun huis zonder besloten te worden door grenswachten van het IJzeren Gordijn.

Niet alleen ervaringen uit het verleden roepen trauma's op, ook nu nog vormt het samenleven rond de Donau op vele plekken in Oost-Europa een groot probleem. De

introduktie van het kapitalisme zorgt in bijna alle Oost-Europese steden voor een immense sociale uitsluiting die op haar beurt etnische haat in de hand lijkt te werken. Zo is er ook nog altijd de oorlog in ex-Joegoslavië, die nu in een vredesfase beland is, maar op elk moment weer lijkt te kunnen ontploffen. Het hoeft geen betoog dat de dood als een rode draad door de documentaire loopt. Het sterkste sitaat komt van een Joegoslafaaf: "De grootste uitvinding van de eeuw is de ideologie. Men plant een klein beetje angst in de mens en daarna zorgt zijn verbeelding ervoor dat deze angst fantastische proporties aanneemt. De ideologie verdwijnt als de mens de angst uit zijn denken kan verwijderen." De Donau en de kamera dragen zijn woorden mee tot in het Roemenië van wijlen Ceaucescu, waar ze worden opgenomen in de oneindige uitgestrektheid van de Zwarte Zee.

Diederik Vandendriessche

Dinsdag 16 november om 20 uur in de Stuczaal.

Isle of Techno

•Raoul. (Wally's Groove World)

•Kozz. (Kozzmozz)

•Pierre. (Food, Fuss)

•Smos & Baby B. (Café d'Anvers)

Lido
Leuven

tue 23.11
from 22.00 till...

tickets: 200/250

Music Mania, Jd Records and café l'Affaire

Eendracht maakt macht, ook in cultuur

Het Cultureel Jeugdpasspoort (CJP) probeert al jaren jongeren op een laagdrempelige wijze naar cultuurmanifestaties te krijgen. De cultuurkoördinatie van de KU Leuven beoogt hetzelfde met studenten. CJP werkt al zes jaar met 'Plamuur het gat in je Cultuur'. Cultuurkoördinatie richt al vijf jaar UUR KULUUR in met als hoogtepunt de 'Dag van de Cultuur'. Als we nu de handen eens in mekaar sloegen, dachten ze.

De basis lag bij de mensen van CJP, die met De Volle Tent cultuur willen brengen in een festivalsfeer. Enkele bruisende kernen met daarrond een opendeurparcours doorheen de stad moet jongeren lokken met een hedendaagse programmatie. Hierbij koos men niet voor de grote steden. Dit jaar kwamen al Brugge, Mechelen en Kortrijk aan de beurt en op woensdag 17 november staat de Tent in Leuven.

Kakkewieten

Uniek voor Leuven is de door CJP erg geprezen samenwerking met de lokale partners KU Leuven, Stuc, Kultuurraad (Kura) en CC Leuven. De KU Leuven wierp zelfs haar eigen cultuurdag in de strijd. Veel verandert er eigenlijk niet aan deze dag. Alleen probeert men ook de nog jongere jeugd aan te trekken en is het programma sterk uitgebreid. De combinatie Volle Tent/Dag Cultuur levert een on-waarschijnlijk aanbod aan muziek, film, dans,

teater, workshops en wat er nog meer aan cultureel lekkers te verzinnen valt.

Het programma is opgedeeld in drie stukken: De Tent In verzamelt de activiteiten die zich op de centrale plaatsen afspelen, tussen Stuc en Pangaea en in de Brusselestraat op het jeugdcentrum en het cultureel centrum. De Stad in biedt een waaier aan activiteiten verspreid doorheen de binnenstad. De Nacht in bekroont de dag met enkele konserten, fuiven en Kura's FacCult Tour.

De lijst met activiteiten is veel te lang om hier op te sommen. De meesten zullen er al wel een blik op hebben kunnen werpen dankzij het krantje dat mediapartner Het Volk gratis verspreidde. Zelfs hoogte-

punten eruit pikken is niet gemakkelijk. Een hulp daarbij kan zijn wat de verschillende organisatoren als hun paradepaardje zien.

Kwa muziek springen de optredens van Bloem de Ligny en de gebroeders Lenski (Die Anarchistische Abendunterhaltung) in het oog. Op filmisch vlak is er ondermeer de ontbijtopener The Last Supper, She's so lovely en De Ordonnans, een komedie uit 1962 met niemand minder dan Bobbejaan Schoepen. Op het theaterpodium staan uiteenlopende voorstellingen als flamenco, De Kakkewieten en Baken, een dansvoorstelling van fABULEUS en Randi De Vlieghe (waarvoor je al kon lezen in Veto 7). Daarnaast zijn er letterlijk tiental-

len workshops. Afrikaanse dans, djembé, hiphop, tribal, pottenbakken, striptekenen, fotografie, perkussie, salsa, buikdans, noem maar op. Liever een dagje op ronde met een ploeg van de regionale omroep ROB of lessen in het Leuvens dialect? Ook dat kan, al moet je er wel op letten dat je voor sommige activiteiten best op voorhand reserveert.

Fakbars

Voor Stuc en Kura liggen de paradepaardjes al wat later op de avond. Zo hoopt het Stuc goed te skoren met het optreden van June of '44 waarover u elders op deze pagina's kan lezen. Kura van zijn kant heeft misschien wel het origineelste konsept bedacht. Ze zijn erin geslaagd om de fakbars te verenigen in een FacCult Tour met als thema 'het Woord'. Elke fakbar heeft één of meerdere artiesten uitgenodigd die met woordkunst bezig zijn. Dat heeft een verassend maar kwaliteitsvol allegaartje opgeleverd waarin elke student zijn gading wel zal vinden. Letteren, Medica en Wina gooiën het over de literaire boeg met respectievelijk Leo Pleyser en Luuk Gruwez (Fak L&W), Elvise Peeters (Doc's Bar) en Dirk Van Bastelaere (RC). VTK en Psychologie rollen al gierend de nacht in met de Lunatic comedy club (D'elixir) en Humo's Comedy Cup-laureaat Raf Coppens (Artmania). LBK nodigt in de Gorgel hun winnaars van het Interfakultair Songfestival, Rasbluto, uit. Economika tentloot kon zijn fakbar niet afstaan maar ondersteunde ter compensatie de Veejay-kursus in Alma II. Al deze optredens hebben plaats tussen acht en tien en aansluitend kan iedereen gaan fuiven, ook al in Alma II.

Peter Mangelschots

Reserveren kan op nummer 02/203.02.00. Verdere info op het Stuc of CC Leuven. Of raadpleeg www.kuleuven.ac.be/admin/rd/niv3p/cc-i05.htm

Konsert van June of 44 in Stuc

Het hart van een zeerover

Bij June of 44 hoeft u niet onmiddellijk naar de kommode om legerpak en parachute terug boven te halen. Gewoon een cd'tje kan al voldoende zijn. Een andere aantrekkelijke en gratis mogelijkheid biedt De Volle Tent met een optreden van de groep in de Stuczaal. Zien of de Amerikanen na Normandië ook Leuven veroveren.

Een muzikale omschrijving van June of 44 geven is geen sinecure. Met een beeld van sint en piet: er is meer dan één zak nodig om de boys in te steken. Niet omdat ze te dik of te stout zijn, maar gewoon omwille van een redelijk indrukwekkende diversiteit. Wie het label post-rock vernoemt, krijgt gegarandeerd vlammeende rock pur sang om de oren. En wie de muziek als emcore prijst, betaalt een moeilijke naam. June of 44 speelt allesszins geen lichte popkost en onze moeders vinden het geen muziek. Tot zover een eerste lezing.

In de herfst van '94 herrees fenix June of 44 uit de assen van onder meer Rodan, Hoover en Codeine. Doug Scharin, Fred Erskine, Sean Meadows en Jeff Mueller hebben elk een andere thuis haven: van Washington tot New York tot Louisville — een bedevaartsoord voor de Amerikaanse underground. Zij vormen naast tal van nevenprojecten

deze schijnbaar traditionele groep. 'Traditioneel' want met solide bezetting: drums, bas, twee gitaren en zang. 'Schijnbaar' alleen al omdat Erskine trompet, moog en andere keyboard-kookboeken bespeelt, en ook Scharin blijft niet uit de wondere wereld van de sample-elektronika.

Golven

Je hoort meestal geen strofe-refrein opbouw, wel melodische curves en matematische ritmiek. Drummer Doug Scharin is net als God omnipresent en virtuoos. Hij bespeelt bas- en snaardrum als het ritme

van het hart: snel of traag maar beslist en doorvoeld. Scharin rolt als een bezetene over de ketels en zorgt ook in de langzame stukken bijna altijd voor een 'raak' geluid. De strakke kadans in de nummers 'Wear Two Eyes' en 'Escape of the Levitational Trapeze Artist' zorgt mee voor een repetitief en bijna mystiek landschap. Voor de klankboog zijn er altijd minstens twee woorden nodig: het bombastische bas- en gitaarspel wordt afgewisseld door fenderfijne crunch, dissonante decibels ruimen plaats voor stille gratie. Niettemin staat de muziek telkens in het teken van een sterk groepsgeeluid. Instrumentale nummers eisen ook niet minder.

Indien het instrumentale even terzijde wordt geschoven, wordt de muziek verrijkt met zang en alles wat daarmee verwant is. Mueller en de zijnen spreken, fluisteren, zingen, huilen en schreeuwen van suikerzoet tot bikkelhard. Met 'Anahata' balansen de onstabiele gezangen en de krachtige muzikale partijen op een prachtig evenwicht. De teksten beschrijven precies wat de luisteraar aanvoelt: ruimtelijkheid. 'This is the Greatest Place on Earth', klinkt op een al even suggestieve 'Four Great Points'. De titels en de hoezen van de platen 'The Anatomy of Sharks', 'Tropics and Meridians' en 'Engine Takes to the Water' verraden bovendien liefde voor water. Er is niet veel verbeelding nodig om je op een schip in alle richtingen te laten meevoeren. Mister Mueller beweert trouwens al van kindsbeen af een nauwe band met scheepjes te hebben, en Meadows zou in een andere tijd voor het beroep van boekancier kiezen. Een alternatieve cruise met deze boat-band doorheen

tropische wateren zou een ultieme ervaring zijn. Het hart klopt tenslotte naast de drums ook in Mueller's hart: *He makes a tiny cut / Just above her right breast / He climbs in, checks the tone / It's his, destination / With rhythm.* Soms lezen zelfs moeders om de peperkoek heen.

Anker

Een anker in de zee werpen om June of 44 waterdicht te omschrijven mag dus niet lukken. Niet alles van de groep is even subliem, dat niet. Toch weten ze het noorden meestal heel goed liggen. Dat is een prestatie, zeker als je weet dat een relatief korte periode voorafgaat aan de opnamesessies. Onlangs leidde dat tot een fijne opname voor het Nederlandse label Konkurrent onder de naam 'In the fishtank'. Daar combineert June of 44 avontuurlijke rock met een jazzachtige muzikaliteit. 'Six songs that make you sail into the sunset' schrijft de uitgever. Live mag June of 44 harder en energetischer klinken, als het maar de haast mystieke fluisterstukken weet op te nemen.

Ward Daenen

June of 44 speelt op woensdag 17 november in het kader van De Volle Tent (CJP) in de stuczaal. E. Van Evenstraat 2d om 21u30 en niet om 20u00. J.F. Muck en Napolé openen. Inkom is gratis.

'Engine Takes to the Water', 'Tropics and Meridians', 'The Anatomy of Sharks', 'Four Great Points' en 'Anahata' zijn alle verschenen bij Quarterstick Records. Verder verschenen 'In the Fishtank' bij Konkurrent. Ontrent de groep: www.southern.com/southern/band/JUNEO/ Ontrent de stroming: www.projecta.net/newcore6.htm

JO MEUWISSEN

Alle verhuur Video-, klank- en lichtmateriaal Videoschermen tot 4 m DISCOBAR met of zonder D.J. KARAOKE (5000 BEF)

016/201.301

(advertentie)

zoekertjes

✓ Kris Roselle tikt met plezier al uw papers, eindwerken, enz. Hof ter Bekelaan 12, 3020 Winksele-herent. Tel: 016/20.70.77
 ✓ De goede invont van Wally op zijn lief is duidelijk gebleden tijdens de Klio-doop.
 ✓ Chloé beken: "Ik ga bloed geven." Pretlich-tjes in haar ogen.
 ✓ Vrijwilligers gevraagd om samen een studen-tenvereniging in ex-Joegoslavië herop te star-ten. Geïnteresseerd? Contacteer Jongeren Zonder Grenzen 016/32.02.13 E-mail: Marijke.Moonen@student.kuleuven.ac.be

✓ VTK is geprikkeld door Ken.
 ✓ Ikke afgeschrikt? Bijlance niet. Ja ik ken nonkel P, hoop ik. Maar die nonkel P zou beter eens zijn emeel beantwoorden in de plaats van zoekertjes in de Veto te zetten die hij zozegzegd toch niet leest omdat hij dat alle-maal flauwe kul vindt. G.
 ✓ Aan Romania, bedankt voor de film.
 ✓ Wat is het belangrijkste, de vorm of de in-houd? Stephan beken: ...op de Kria-cantus.
 ✓ Een leek denkt bij moto's alleen maar aan Harleys. Er zijn nog zoveel andere merken.

✓ Denkt een leek bij hard roch ook alleen maar aan Joey Tempest. Of is die zusterlijke bevestiging al lang over? Nonkel P. would like to know.
 ✓ Nog vijftig dagen voor "The Final Count-down"
 ✓ Nog veel groettes nonkel P, G.
 ✓ Toch niet afgeschrikt?
 ✓ P.G., is dat niet van Jef Geeraerts?
 ✓ Leander moet stoppen met zijn fluit te spelen.
 ✓ Chloé prefereert Ewan McGregor voor een vaste relatie boven Darth Moal.
 ✓ Ook Loes valt eerder op Ewan McGregor dan op Darth Moal. Steven is het daar niet mee eens.
 ✓ Björn daarentegen.
 ✓ De ietwat gevulde Krico van Politika durft niet naar de cantus te komen uit vrees ver-

nederd te worden door de ietwat gevulde ex-praeses van Klio.
 ✓ Wally heeft een nieuwe dildo, ter grote van het middelgrote schaaap dat hij vroeger op zijn kot hield.
 ✓ Farry is een beetje traag.
 ✓ Björn schrijft teveel zoekertjes.
 ✓ Hoe kan G. erachter komen of zij nonkel P. echt kent?
 ✓ Ingrid B. zegt dat zij heeft ingebroken in de fakbars.
 ✓ Ingrid B. geef dat geld terug.
 ✓ Germania breekt Fakrekord: zuiipschuiten en andere pinteliederders brachten tussen 10 november 14u en 11 november 11u 188.500 BEF in het laatje. Germania rules once again.
 ✓ Nu maar hopen dat Faktomas niet langs komt.

agenda

ad valvas

door Keukie

MAANDAG

19.50 u **LJFWERK** voor jongeren, in ballon op het Hooverplein, org. 6of.
 20.00 u **DISKUSSIE-AVOND** Ekologie versus ekonomie, in Notre Dame, Grote Markt 11, org. LVSU.
 20.00 u **FILM** 'Brat (The Brother)'. Terwijl Dani-la zich in het bruisende nachtleven stort, zit de Tsjetsjeense mafia achter zijn broer. Een film over wolven die elkaar met een aureool van onschuld verscheuren, in Stuc, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** Theatergroep Hollandia brengt 'Biotex', een aangrijpend arbeidersportret: de laatste arbeider van een zeepfabriek vertelt hoe de dingen en de wereld in elkaar zitten, in Stuc, toeg. 350/300/250/200, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** Andrej Roeblev van Andrej Tarkovski, 1966, zwart-wit en kleur, o.v. met tweetaalige onderschriften. De film verhaalt acht imaginaire episodes uit het leven van Roeblev, die symbool staat voor het lijden van het verdeelde Rusland onder de Tartaarse invallers, in Stuc, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

DINSDAG

19.00 u **KONSERT** Beiaardbespeling, in toren van Centrale Bibliotheek, org. KU Leuven.
 20.00 u **FILM** 'Vers la Mer', een experimentele reisfilm volgt de Donau tot aan de Zwarte Zee. Voor de oeverbewoners is deze eeuw getekend door oorlog en verwoesting, in Stuc, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.
 20.00 u **KONSERT** Geert Waegeman (bekend van o.a. Cro Magnon) brengt 'The Sound of Jeckyll and Hyde', een soundtrack bij deze stille film (1920), in Wagehuys, Brusselse-straat 63, toeg. 250, org. CC Leuven.
 20.00 u **TEATER** Het Zuidelijk Toneel brengt 'India Song'. In het werk van Marguerite Dumas staat de allesverterende passie centraal. Maar passie is gedoemd te sterven, alleen de herinnering leeft verder. Inleiding om 19.00 u, in Schouwborg, toeg. 600/450/250, org. CC Leuven.
 20.30 u **KONSERT** Open repetitie met muzikale duizendpoten David Boveč, Bart Maris en

Bart Zeghers. Info 016/23.84.27, het aantal plaatsen is beperkt, in CC Leuven, Brusselse-straat 63, toeg. 200/160, org. CC Leuven.
 20.30 u **TEATER** Theatergroep Hollandia brengt 'Biotex', een aangrijpend arbeidersportret: de laatste arbeider van een zeepfabriek vertelt hoe de dingen en de wereld in elkaar zitten, in Stuc, toeg. 350/300/250/200, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** 'Brat (The Brother)'. Terwijl Dani-la zich in het bruisende nachtleven stort, zit de Tsjetsjeense mafia achter zijn broer. Een film over wolven die elkaar met een aureool van onschuld verscheuren, in Stuc, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.

WOENSDAG

14.00 u **FILM** 'De roof van Hop Marianne' (1954), Vlaamse komedie, in Vlaams Filmmuseum, Vander Kelenstraat 30, toeg. 50/25, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 16.00 u **FILM** 'De ordonnans' (1962), Vlaamse komedie met Bobbejaan Schoepen en Ivonne Lex, en met life-muziek van Dead Man Ray, in Vlaams Filmmuseum, toeg. 50/25, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 18.00 u **FILM** 'De kkkomediant' (1986). Registratie van de teatershow van Freek De Jonge, aangevuld met life-scènes, in Vlaams Filmmuseum, Vander Kelenstraat 30, toeg. 50/25, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 18.00 u **FILM** 'She's so lovely' (1997). Ameri-kaans drama met Sean Penn en John Travol-ta: een afrekening tussen een echtpaar en hun vriend, in Vlaams Filmmuseum, toeg. 50/25, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 18.00 u **KONSERT** Beiaardbespeling, in Sint-Geertruikerkerk, Hallmaartstraat.
 20.00 u **CULT** FacCultTour, in Fakbar Letteren, org. Cultuuraad.
 20.00 u **DEBAT** 'Geen stilstand rond leegstand', met J. Brepoels, schepen van Huisvesting, en T. Laenen, Sociaal Centrum, in Jeugdcentrum, Brusselsestraat 61A, org. Los Buenos.
 20.00 u **DEBAT** 'De legalisering van soft-drugs', met als gastspreekers: Stef Goris (VLD), Bruno Tobback (SP), Johan Malcorps (Agalev), Vincent Van Quickenborne (VD-ID 21), Hugo Vandenberghe (CVP), Johan De Mol (Vlaams

Blok), in MTC, Grote Aula, toeg. 100, org. Jong-VLD en LVSU.
 20.00 u **LETTERBEKKEN** persoonlijke kennis-making met Paul De Wispelaer, in CC De Wildeman, Schoolstraat 15, Herent, toeg. 50, org. CC De Wildeman.
 20.00 u **LEZING** 'Een andere kijk op relatie-vorming en seksualiteit: een Turks perspec-tief', door Christiane Timmerman, antropo-logic, in Auditorium Zeger Van Hee, De Valk, toeg. gratis, org. Medisch centrum.
 20.00 u **TEATER** De acteurs en muzikanten van de Kakkewieten bliken in 'Nerven' terug op de voorbije eeuw, en kijken vooruit naar de nieuwe, in Schouwborg, toeg. 400, org. CC Leuven.
 20.15 u **KONSERT** Het Universitair Symfonisch Orkest brengt een reïskonsert met werk van Berlioz, Sibelius, Borodin e.a., in Aula Pieter De Somer, toeg. 300/200, org. Cultuurcoördi-natie KU Leuven.

DONDERDAG

20.00 u **KONSERT** 'Spaanse liederen uit twee eeuwen', door Lena Lootens, sopraan, en Raphaëla Smits, gitaar. Reservatie & info: 016/23.39.67, in Konsertzalen Lemmens-instituut, Herestraat 53, toeg. 250/200, org. Lemmensinstituut.
 20.15 u **TEATER** Karel Vingerhoets speelt 'Vlaamse verhalen uit de 20ste eeuw, Luik 1: Timmermans & Claes. Reservatie 016/23.15.98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.

VRIJDAG

19.00 u **KONSERT** Beiaardbespeling, in toren Centrale Bibliotheek, org. KU Leuven.
 20.00 u **TEATER** Leuven's amateurtoneel Thes-pikon speelt 'Masker'. Info 016/22.44.64, in Schouwborg, toeg. 200, org. Thespiikon.
 20.15 u **KONSERT** 'La Fenice': liefdespoëzie van Petrarca, op muziek gezet door Monteverdi's tijdgenoten. Reservatie 016/23.92.00, info 016/25.70.99, in MTC, Grote Aula, toeg. 400, org. Musica Antiqua Leuven.
 20.15 u **TEATER** Amusements Theater Leuven

presenteert de komedie 'Handen Thuis!' Reservatie 016/23.15.98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.
 20.15 u **TEATER** Amusements Theater Leuven presenteert 'Regina Madre'. Reservatie 016/23.15.98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.

ZATERDAG

15.00 u **KONSERT** 'De Gouden Tenoren': licht-voetige klassieke muziek, internationale melodieën en Vlaamse deuntjes, in CC De Wildeman, Schoolstraat 15, Herent, toeg. 300/200, org. CC De Wildeman.
 15.00 u **KONSERT** Beiaardbespeling, in Sint-Pieterskerk, org. Stad Leuven.
 20.00 u **TEATER** Leuven's amateurtoneel Thes-pikon speelt 'Masker'. Info 016/22.44.64, in Schouwborg, toeg. 200, org. Thespiikon.
 20.15 u **TEATER** Amusements Theater Leuven presenteert de komedie 'Handen Thuis!' Reservatie 016/23.15.98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.
 20.15 u **TEATER** Amusements Theater Leuven presenteert 'Regina Madre'. Reservatie 016/23.15.98, in Amusements Theater Leuven, Vaartkom 25, toeg. 400/350, org. Amusements Theater Leuven.
 20.30 u **DANS** 'Masmoudi', een oriëntaalse buidkansen voorstelling, geworteld in een oer-oude vruchtbaarheidskultus. Reserveren is noodzakelijk: 016/23.90.51, in Akteerstudio, Rijnhoofstraat 19a, toeg. 400/300/150, org. Amana Dance Theatre.

ZONDAG

15.00 u **DANS** 'Masmoudi', een oriëntaalse buidkansen voorstelling, geworteld in een oer-oude vruchtbaarheidskultus. Reserveren is noodzakelijk: 016/23.90.51, in Akteerstudio, Rijnhoofstraat 19a, toeg. 400/300/150, org. Amana Dance Theatre.
 20.00 u **FILM** 'Mat' (De moeder), van Pudovkin, 1926, originele versie met klank, gebaseerd op Gorki's roman. Een eenvoudige volks-vrouw verliest haar man tijdens de mislukte revolutie van 1905. Terwijl haar zoon gevan-gen zit, wordt ze een vurige aanhangster van de revolutie, en sterft met de rode vlag in haar handen, in Stuc, toeg. 175/150/125/100, org. Stuc.
 22.00 u **MUZIEK** 'Jazz op Zondag', in Stucbar, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

20.00 u **FILM** 'Travaux en Court II', een nieuwe selectie recente Belgische. Franstalige korte fikatiefilms, met o.a. 'La Dinde', een joods kerstverhaal, in Stuc, toeg. 175/150/125/100, org. Leuven Kort.
 20.00 u **FILM** Opening Leuven Kort: feestelijke première van 'Black XXX-Mas', een modern hedendaags sprookje dat zich afspeelt in een ghetto van een westerse grootstad. Zie ook www.kortfilmfestival.com, in Supercity, org. Leuven Kort.
 22.00 u **FILM** 'Short Cuts': een selectie kortfilms van regisseurs met wereldfaam. Reservatie: 016/22.21.13, in Wagehuys, Brusselsestraat 63, org. Leuven Kort.

Ekonomika

• 15/11 Erotische week, met o.a. striptease: mannelijke avond, in Dulci. • 17/11 Erotische week: travestietenavond, in Dulci.
 • 17/11 om 20.00 u: Swingpaleis, met bekendmaking affiche Smartlappen, in Waal-berg. • 18/11 Erotische week: vrouwelijke avond, in Dulci.

Eoos

• 15/11 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Perma. • 17/11 om 20.00 u: Film: Thin Red Line, in MSI 03.18. • 17/11 om 22.00 u: Cocktailavond, in Fak. 2de verdieping.
 • 18/11 Tapavond, in Fak Letteren.

Geologische Kring

• 17/11 Doop en doopkantus, in kelder van 't Plectrum.

Germania

Kultuurweek: • 15/11 Techno-luif, in Rumba. • 16/11 om 20.00 u: Literaire avond, in Vliegend Varken. • 17/11 om 20.00 u: Volle Tent (met Luuk Gruwez en Leo Pley-sier), in Fak Letteren. • 18/11 om 13.45 u: Uitslap naar het SMAK, in Station van Leu-ven. • 18/11 om 17.30 u: Loempia's in de fak, in Fak Letteren.

Klio

• 15/11 om 19.00 u: Tapavond, in Fak Letteren. • 16/11 om 20.00 u: 11.11.11.-evenement, in MSI 91.19.

LBK & Medica

Bloedseries: • 15/11 om 20.00 u: Ver-broederingskwis tussen LBK & Medica, in Alma 2. • 16/11 om 20.00 u: Film: Psycho in originele versie, in Zoologisch Instituut.

• 17/11 om 22.00 u: 3 fuiven-TD, in Sama-baia, Rumba & Albatros. • 18/11 om 21.00 u: Konsert met o.a. de folkgroup Kadril en Ambrozijs, in Aula Pieter De Somer.

Merkator

• 15/11 om 21.00 u: Kantus, in Ambiorix.

Psychologische Kring

• 17/11 om 20.30 u: De Volle Tent: perfor-mance van Raf Coppens, winnaar van Humo's Comedy Cup, in Artmania, toeg. gratis.

Romania

• 15/11 om 20.30 u: Film: Something about Mary, in MSI 00.28.

VRG

• 15/11 VRG-Filmfestival, in Super City.

Stanislas tekent biografie van Hergé

De klare lijn van een arrivist

In de vijftig- en zestig jaren was de biografie een belangrijk genre binnen het stripverhaal. Auteurs zoals Jijé beten zich de tanden stuk op de stichtende levensverhalen van mensen als Don Bosco en Baden Powell. Ergens aan het eind van de jaren zestig ging het dan plots bergaf met dit genre, blijkbaar had de jeugd meer aan de lichtende voorbeelden van Jimi Hendrix en John Lennon. Daarmee leek het verschijnen stripbiografie voor altijd begraven te zijn. Tot onlangs striptekenaar Stanislas, een Parijse dertiger, en een aantal van zijn vrienden uitpakten met De avonturen van Hergé.

met Fromental en ze werken vaak samen aan scenario's, onder andere voor de televisie.» **Veto:** Het is je eerste album dat in het Nederlands verschijnt. Jouw andere werk, Victor Levallois (Victor Vallei), werd ons aangekondigd bij Big Balloon, maar het is nooit verschenen. Hoe komt dat?

Stanislas: «Victor was mijn eerste reeks. Het is 'mijn' reeks die ik samen maak met de scenarist Rullier. Ik ben heel erg gehecht aan die man, hij is gepassioneerd en samen zouden we nog heel wat albums kunnen maken. Het principe is heel eenvoudig: je volgt een personage vanaf de oorlog tot vandaag. Het einde van onze eeuw is immers heel rijk zowel op historisch, sociaal als cultureel vlak. Het personage moet al die periodes doorlopen en evolueren door de tijd heen. Een heel opwindende ervaring en tegelijkertijd een mooi avontuur.»

«De eerste twee delen werden

Hergé blijft een heel belangrijke invloed op mij hebben. Ik hou vooral van de eerste helft van zijn werk, daarna heeft hij zich met te veel medewerkers omringd. Ze maakten iets té perfect werk zodat de ziel er een beetje uit ging.»

Idool

Veto: Waarom maakte de mens Hergé, of Georges Rémi, indruk op u?

Stanislas: «Er zijn kinderen die filmacteurs of zangers als idool hebben, bij mij was dat Hergé. Ik ging niet zo ver om zijn poster op mijn kamer te hangen, maar als ik hem zag op teevee was ik toch altijd onder de indruk. Toen *Tintin et moi* van Numa Sadoul verscheen, was ik nog vrij jong, toch heb ik dat boek verslonden. Ik ontdekte op die manier wie Hergé was. Niet lang daarna ontdekte ik dat de tekenaar zelf het verhaal

bewerkt had. Later zijn er andere biografieën gekomen — zoals die van Assouline — en konden we een goed beeld krijgen van de mens Hergé, met zijn kwaliteiten maar ook met zijn gebreken.»

Veto: Heb je er bewust voor gekozen een vrij neutrale biografie van Hergé te maken?

Stanislas: «De auteurs houden allemaal van Hergé, we weten dat hij fouten heeft gemaakt zoals ieder mens dat al eens doet. We wilden noch zijn goede noch zijn slechte kanten benadrukken. Het is een verhaal over iemand die leefde voor zijn werk. Hij was een arrivist, zoals zoveel van de grote culturele persoonlijkheden, of het nu om John Lennon, Picasso of Simenon gaat. De term arrivist is misschien een beetje pejoratief, hij was iemand die er gewoon alles voor deed om te slagen. Zijn omgeving gebruikte hij als het hem uitkwam, anders liet hij hen aan de kant staan. Hij heeft zich tijdens zijn jeugd ingelaten met extreemrechts en maakte tijdens de oorlog een grote fout. Ik denk dat hij gewoon jong was en dat er

in zijn omgeving gevaarlijke en fascistoïde elementen rondliepen. Hij gebruikte die entourage omdat hij zijn werk wou publiceren. Dat kon in de *Vingtième Siècle* en tijdens de oorlogsperiode in de gestolen *Le Soir*.»

Rechts

«Waarschijnlijk had hij niet hetzelfde gedaan als de kranten zich in kommunistische handen bevonden, omdat Hergé zich toch rechts conservatief opstelde. Hij heeft misschien zijn ogen gesloten voor het fascistische karakter van bepaalde personen, daarover wil ik niet oordelen, ik heb die periode niet meegemaakt. Ik voel me in verlegenheid gebracht als mensen hem onmiddellijk veroordelen, het is veel ingewikkelder dan gewoon te zeggen dat hij een verschrikkelijke collaborateur was. Ik hoop maar dat als ik in die periode geleefd had dat ik aan de goeie kant, die van de verzetsstrijders zou gestaan hebben, je weet het natuurlijk niet. Voor jongeren hing het van zoveel zaken af naar welke kant de ballans doorloos. Het is een heel delicate materie. Veel hangt van je opvoeding af. Hergé heeft de slechte kant gekozen, maar dat maakt hem niet zijn hele leven een verschrikkelijke fascist.»

Veto: De mite van Hergé bestaat dus niet, hij is

een gewoon mens zoals iedereen?

Stanislas: «Ja, gelukkig maar. Dat is eigen aan een biografie, het leven van een mens vertellen zoals het is geweest. Hij was Kuifje niet, hij heeft zijn kwaliteiten en gebreken, hij bedroog zijn vrouw, hij maakte slechte politieke keuzes en hij hield van geld. En dat is maar goed ook. Kuifje zelf is immers maar een heel saai personage. Als Hergé hem niet omringd had met allemaal mensen met gebreken, zouden de avonturen helemaal niet hebben aangesproken.»

Tsjang

Veto: Je hebt grote thema's gekozen in het leven van Hergé: het sukkes van Kuifje, de ontmoeting met Tsjang en zijn passie voor moderne kunst.

Stanislas: «Hergé's leven begint in 1914 en het stopt in 1980, dat is een lange periode om van A tot Z te vertellen. Daarom vertellen we kleine anekdotes uit die korte twintigste eeuw. We hebben gekozen voor zaken die sympathiek zijn om te vertellen vanuit ikonografisch standpunt, vanuit het decor, vooral het visuele gaf dus de doorslag. Hergé leefde in een heel interessante tijd en beleefde nogal wat het vertellen waard. De kleine Chinees Tsjang in het decor van Brussel in de jaren dertig is een heel dankbaar onderwerp. Hergé en de moderne kunst, met zijn vrouwen Germaine en Fanny — altijd heel leuk om te tekenen — in Amerika met de Indianen, daarmee kun je een interessant verhaal maken.»

Veto: Hebt u veel opgezocht of hebben de scenaristen daar voor gezorgd? Het station van Leuven is bijvoorbeeld heel herkenbaar.

Stanislas: «Het decor en de documentatie, ook de kostuums uit de verschillende periodes zijn zeer belangrijk. Die heb ik proberen te achterhalen uit oude films en foto's. Ik heb alle plaatsen die Hergé bezocht heeft in de mate van het mogelijke proberen terug te vinden. Ik woon zelf in Parijs, België is gelukkig niet ver. We hebben dan ook heel wat fotoreportages gemaakt van het Jubelpark en de tipische Brusselse straatjes. Toen ik wist dat de scenaristen van plan waren om een scène in het station van Leuven te vertellen, heb ik de stad zelf komen ontdekken. Ik heb heel veel foto's genomen van het station om een realistisch beeld te kunnen weergeven. Naar Zwitserland of Amerika ben ik niet gereisd, dat was te ver. Die lakunes heb ik proberen op te vullen met foto's en materiaal uit boeken. Soms vond ik helemaal niets, dan heb ik maar mijn fantasie gebruikt. Zo is het hotel aan het meer van Genève eigenlijk een huis van bij mij in de buurt. Op die manier trek ik mijn plan.»

Molensloot

Veto: Heeft de Stichting Molensloot — die de rechten op de Kuiffemerchandising bezit — al gereageerd?

Stanislas: «Iemand van de Stichting heeft ons opgezocht toen we met het boek bezig waren omdat zij erop mochten toezien dat het leven van Hergé en zijn erfenissen op een respectvolle manier wordt behandeld. We hebben hen gezegd dat ze het eindresultaat wel zouden zien in de boekhandels. Dat zullen ze ondertussen al wel gedaan hebben en er is geen reactie gekomen. Ik hoop vooral dat Fanny, de weduwe van Hergé, niet ontgoocheld is in datgene wat wij verteld hebben. We zullen wel zien. Het is een niet-geautoriseerde biografie, ze hebben niet tegengewerkt, maar ook niet meegewerkt. Nadeel daarvan is dat we geen toegang hadden tot origineel beeldmateriaal over Hergé, maar daar staat tegenover dat we ons ding konden doen zonder rekening te moeten houden met strikte voorschriften. En dat is natuurlijk wel leuk.»

Kris Peeters
Koen Leemans

Veto: De publikatiedatum van het album werd verschillende keren vooruit geschoven. Vanwaar zoveel vertraging?

Stanislas: «Reporter, de uitgeverij die zich met dit album in het avontuur heeft gestort, is klein. Financieel zijn er niet zoveel mogelijkheden als bij grotere uitgeveries, maar we hebben er het maximum uitgehaald. Eén van de remmende factoren is dat ik natuurlijk mijn boterham moet verdienen en dus doe ik ook ander tekenwerk. Erg boeiend, maar het vertraagt het maken van een strip. Een grotere moeilijkheid was echter dat zo'n heel kleine uitgever elk probleem op zijn eentje moet zien op te lossen: de uitgave van een boek, het maken en het verspreiden.»

Veto: Was het een bewuste keuze om het album — zowel de Nederlandse als Franstalige versie — bij een kleine uitgever te laten verschijnen?

Stanislas: «Die keuze is de mijne niet geweest. De biografie was oorspronkelijk het idee van één van de scenaristen, Fromental. Hij is op zoek gegaan naar een uitgever en een tekenaar, maar vond die niet onmiddellijk. Uiteindelijk belandde hij bij Reporter-uitgever Yves Boniface, aan wie het boek is opgedragen. Deze contacteerde een tekenaar die geknipt was voor de job, en zo zijn ze dan bij mij terechtgekomen. Bocquet werd er ook bij betrokken. Hij is bevriend

uitgegeven bij Humanoides Associés. Toen ik aan het derde deel bezig was, kregen ze financiële problemen. Ze hebben toen de niet goed verkopende reeksen afgestoten, waaronder Victor Levallois. Ik vind dat ze zich daarin hebben vergist, want als je met een serie begint, moet je op z'n minst wachten tot het vierde of het vijfde album vooraleer je weet of het iets kan worden of niet. Waarom het nooit in het Nederlands is verschenen moet je eigenlijk aan de uitgever vragen. Les Humanoides hebben nooit echt geloofd in Victor, maar er is een grote kans dat de serie zal worden verdergezet bij uitgeverij Reporter.»

Passie

Veto: Vanwaar uw fascinatie voor Hergé en de klare lijn?

Stanislas: «Als kind las ik natuurlijk Kuifje, ik heb er altijd van gehouden. In mijn adolescentie heb ik ook *Jo, Susus en Jokko* en *Quick en Flupke* heel gepassioneerd gevolgd. Alles wat Hergé gemaakt heeft, liet zijn stempel na op mij. Door Kuifje heb ik de stripwereld leren kennen die zoveel gevarieerder en rijker is. Ik heb zowel alle stijlen gelezen: *Robbedoes*, realistisch werk, strips voor volwassenen, moeilijker verhalen. Het is een heel rijk universum, maar